

Making it Work

ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ
ການສະໜັບສະໜູນສິນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ
ສໍາລັບ ແຜນການປະຕິບັດງານ
ຂອງລັດຖະບານປະເທດ ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດໄທ

**HANDICAP
INTERNATIONAL**

Making it Work

ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ

ການສະໜັບສະໜູນສິນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ
ສໍາລັບການປະຕິບັດໂຄງການຂອງລັດຖະບານ
ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ ແລະ ລາດຊະອະນາຈັກໄທ

ຜະລິດໂດຍ:
ອົງການສາກົນ ເພື່ອຄົນພິການ (HI)

**HANDICAP
INTERNATIONAL**

ພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມືໂດຍ:

ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຄົນພິການ ແລະຜູ້ອາຍຸສູງ (NCDE)

ສະມາຄົມຄົນພິການແຫ່ງຊາດລາວ (LDPA)

ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ ປະເທດກຳປູເຈຍ (CDPO)

ສູນພັດທະນາຄົນພິການ ເອເຊຍ-ປາຊີຟິກ (APCD)

ສະໜັບສະໜູນທຶນໂດຍ:
ສໍານັກງານປະຊາທິປະໄຕ ສິດທິມະນຸດ ແລະ ແຮງງານ ແຫ່ງລັດຖະບານອາເມລິກາ

ສາລະບານ

I.	ບົດແນະນຳໂຄງການ	4
II.	ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ	5
III.	ຄວາມເປັນພິການເປັນຫົວຂໍ້ໜຶ່ງກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ	14
IV.	ຕົວຫຍໍ້	15
V.	ເອກະສານອ້າງອີງ	15
VI.	ການປະຕິບັດທີ່ດີ	16
	<u>ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ກຳປູເຈຍ</u>	
	ກໍລະນີສຶກສາ 1: ການເຂົ້າເຖິງໂປຼແກຼມໂທລະພາບດ້ວຍການແປພາສາມື	16
	ກໍລະນີສຶກສາ 2: ແຜນການຝຶກອົບຮົມພາສາມືສຳລັບຄົນຫູໜວກຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍ	18
	ກໍລະນີສຶກສາ 3: ຮ່າງແບບການລົງຄະແນນສຽງສຳລັບຄົນທີ່ມີຄວາມບົກຜ່ອງດ້ານສາຍຕາທີ່ຈະລົງ ຄະແນນສຽງໃນການເລືອກຕັ້ງ	20
	ກໍລະນີສຶກສາ 4: ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໂດຍຜ່ານການສື່ສານປາກເປົ່າສຳລັບຄົນພິການ	22
	ກໍລະນີສຶກສາ 5: ການລົງເສີມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການສຶກສາ ແລະ ອຸປະກອນການ ສື່ສານຕ່າງໆ	24
	<u>ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ ສປປ ລາວ</u>	
	ກໍລະນີສຶກສາ 1: ການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການໃຫ້ແກ່ສະມາຄົມນັກ ຂ່າວແຫ່ງຊາດລາວ	26
	ກໍລະນີສຶກສາ 2: ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ພາສາມືຂັ້ນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສາທາລະ ນະສຸກຢູ່ໂຮງໝໍ	28
	ກໍລະນີສຶກສາ 3: ການນຳໃຊ້ ໂປຼແກຼມແຮນມີ ແລະ ເວັບໄຊແຮນທ້ອກ: ເຄື່ອງມືການນຳໃຊ້ສະມາດໂຟນ ແລະ ເຄື່ອງມືການຮຽນຮູ້ອອນໄລນ໌	30
	ກໍລະນີສຶກສາ 4: ຂະບວນການພັດທະນາໂປຼແກຼມການໃຊ້ສຽງສຳລັບຄົນທີ່ມີຄວາມບົກຜ່ອງດ້ານສາຍ ຕາຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ	32
	ກໍລະນີສຶກສາ 5: ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການບໍລິການສາທາລະນະໃນໝູ່ບ້ານ ຊົນນະບົດ ຢູ່ໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ	34
VII.	ສະຫຼຸບ	36
VIII.	ບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານໂຄງການ	37

I. ບົດແນະນຳໂຄງການ

ໂດຍອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການ

ໂຄງການ ສະໜັບສະໜູນສິນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຂອງລັດຖະບານ ກຳປູເຈຍ, ສປປລາວ ແລະ ລາດຊະອະນາຈັກໄທ ຊອກຫາ ການເພີ່ມທະວີຂີດຄວາມສາມາດຂອງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ ເພື່ອປະສານຮ່ວມກັນໃນການສະໜັບສະໜູນປະສິດທິຜົນຕໍ່ການຮັບຮູ້ຢ່າງເຕັມສ່ວນກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດຂອງຄົນພິການ ໂດຍຜ່ານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ (CRPD).

ການລິເລີ່ມສົ່ງເສີມໃຫ້ມີໂຄງການລະດັບພາກພື້ນມີຫຼັກຖານໂດຍກົງທີ່ຈະໄດ້ຮັບການມອບສົ່ງໃຫ້ ໂດຍ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ ຕ່າງໆຢູ່ພາຍໃນ ປະເທດກຳປູເຈຍແລະ ສປປ ລາວ ໃນຂະນະທີ່ປະເທດໄທຈະໄດ້ປະກອບການເປັນສູນກາງຂອງພາກພື້ນສຳລັບໂຄງ ການ, ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ສຳລັບເຄືອຂ່າຍ ແລະ ແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນຄວາມຊຳນານທາງດ້ານວິຊາການ. ໂຄງການນີ້ຈະນຳໃຊ້ ມາດຕາ 21 ຂອງສິນທິສັນຍາສາກົນ ວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ: ສິດເສລີພາບໃນການສະແດງຄວາມຄິດຄຳເຫັນ, ການມີຄຳເຫັນ ແລະການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕາມພື້ນຖານການພັດທະນາຫຼັກຖານການສະໜັບສະໜູນຂອງຕົນເພື່ອຂັບເຄື່ອນການນຳພາທີ່ເປັນຮູບ ປະທຳໃນການຕອບຮັບຢ່າງຊັດເຈນ ຈາກຊຸມຊົນ, ຈາກອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຈາກລະດັບຊາດ.

ຈຸດປະສົງລວມຂອງໂຄງການ ແມ່ນວ່າບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍແລະ ສປປ ລາວຈະໄດ້ເພີ່ມທະວີຂີດຄວາມສາມາດຜັກດັນການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະການໃຫ້ ການບໍລິການ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວສະໜັບສະໜູນ ໂດຍ ສຳນັກງານ ປະຊາທິປະໄຕ ສິດທິ ແລະ ແຮງງານ ລັດຖະບານສະຫະລັດອາເມລິກາ.

ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການ

ແມ່ນອົງການຈັດຕັ້ງເອກະລາດທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດຖະບານເຮັດວຽກໃນສະຖານະ ການຂອງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກແລະ ຂໍ້ຈຳກັດໃນການມີສ່ວນຮ່ວມ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງແລະໄພພິບັດ. ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການເຮັ ດວຽກຮ່ວມກັບຄົນພິການແລະກຸ່ມຄົນອ່ອນແອອື່ນໆໃນທົ່ວໂລກ, ການປະຕິບັດແລະ ການໃຫ້ການເປັນພະຍານແມ່ນໄດ້ສຸມໃສ່ການ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງ ການທີ່ສຳຄັນຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າ, ປັບປຸງຕົ້ນໂຮງງານດຳລົງຊີວິດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າແລະສົ່ງເສີມການ ເຄົາລົບກຽດສັກສີແລະສິດທິພື້ນຖານ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ດ້ວຍເຄືອຂ່າຍຂອງບັນດາ 8 ສະ ມາຄົມແຫ່ງຊາດ (ສະຫະລັດອາເມລິກາ, ປະເທດເບລຢຽມ, ການາດາ, ຝຣັ່ງເສດ, ເຢຍລະມັນ, ລຸກຊຳບວກ, ສະວິດເຊີແລນແລະ ປະເທດອັງກິດ), ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິກ ານໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ໃນປີ 1982 ແລະ ມີການຮ່ວມມືກັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບລາງວັນສັນຕິພາບ ໂນເບລ(NOBEL)ໃນປີ 1997, ອົງການສາກົນ ເພື່ອຄົນໄດ້ມີໂຄງການຢູ່ໃນ 60 ປະເທດແລະ ປະຕິບັດພາລະກິດລວມທັງໃນ ສະຖານະການສຸກເສີນແລະການພັດທະນາ.

II. ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ

ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງແມ່ນວິທີການໜຶ່ງສໍາລັບເອກະສານທີ່ເປັນຫຼັກຖານ ແລະ ການສົ່ງເສີມ ການປະຕິບັດທີ່ດີຕ່າງໆທີ່ສອດຄ່ອງກັບບັນດາຫຼັກການພື້ນຖານຂອງສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍ ສິດທິ ຂອງຄົນພິການ. ມີຈຸດປະສົງເພື່ອປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ສົນທິສັນຍາສາກົນນີ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ, ດັ່ງນັ້ນມັນຈະຈຶ່ງສາມາດປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົນພິການໄດ້.

ວິທີການ

ວິທີການສໍາລັບໂຄງການ ແລະ ການຜະລິດຂອງບົດລາຍງານນີ້ໄດ້ຖືກພັດທະນາໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບວິທີການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງຂອງອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການ. ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງແມ່ນວິທີການທີ່ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນໂລກ, ການລິເລີ່ມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີ ຈຸດປະສົງຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສົນທິສັນຍາສາກົນ, ປະສິດທິພາບຂອງສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍສິດທິ ຂອງຄົນພິການ (CRPD): www.makingitwork-crpd.org.

ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງແມ່ນໄດ້ປະສານກັນກັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານຈາກຄວາມເປັນພິການ, ສິດທິມະ ນຸດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງການພັດທະນາຕ່າງໆໃນທົ່ວໂລກເພື່ອ: ການກຳນົດ ແລະ ການແລກປ່ຽນ ການປະຕິບັດທີ່ດີກ່ຽວກັບບັນຫາຄວາມເປັນພິການທີ່ສໍາຄັນ, ການສ້າງຫຼັກຖານ ໃນການປັບປຸງຄວາມ ຮູ້ຂອງຜູ້ປະຕິບັດຕ່າງໆ ແລະ ບັນດາຜູ້ຕັດສິນໃຈ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດ ການກະທໍາທີ່ສ້າງໃຫ້ມີຄວາມ ຍືນຍົງທາງສັງຄົມ ແລະ ມີການປ່ຽນແປງທາງດ້ານນະໂຍບາຍ. ການເຮັດ ໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງໃຊ້ເປັນວິທີການທີ່ເປັນເອກະລັກ ແລະ ວິທີການສ້າງສັນທີ່ສົ່ງຜົນກະ ທົບຕໍ່ການປ່ຽນ ແປງທາງສັງຄົມ ແລະ ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບບັນຫາ ຄວາມເປັນພິການ. ແທນທີ່ຈະສຸມໃສ່ການ ລ່ວງລະເມີດສິດທິມະນຸດ ແລະ ສິ່ງທີ່ຕົນເຮັດ ວຽກບໍ່ໄດ້ດີ. ວິທີການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງຊຸກຍູ້ໃຫ້ ມີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ກັບສິ່ງທີ່ຕົນ ເຮັດໄດ້ດີ ແລະ ວິທີ ການຜັນຂະຫຍາຍ ຫຼື ການຍົກລະດັບຄວາມຊຳນານງານ ຂອງບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ວິທີການນີ້ແມ່ນວິທີການທີ່ມີປະສິດທິຜົນໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນບັນດາປະເທດທີ່ມີຊັບພະຍາກອນຈໍາກັດ. ວິທີການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການບໍລິຫານແຕ່ຂັ້ນລຸ່ມຂຶ້ນໄປຫາຂັ້ນເທິງ ເພື່ອການພັດທະນາແບບມີສ່ວນຮ່ວມ, ບ່ອນທີ່ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ແລະ ອົງ ການຈັດຕັ້ງທີ່ເຮັດວຽກຢູ່ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ (ລວມທັງ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ) ມີໂອກາດທີ່ຜັກດັນໃນການຊຸກຍູ້ການພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນ, ຂອບເຂດການພັດທະນາລະດັບຊາດ ແລະ ການຕິດຕໍ່ສື່ ສານທີ່ສ້າງຂໍ້ສະເໜີແນະຕ່າງໆສໍາລັບບັນດາຜູ້ທີ່ສາມາດຕັດສິນໃຈ. ໂດຍທີ່ບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບລະດັບ ຫຼື ສະພາບການຕົວຈິງ, ໂຄງການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງທັງໝົດໄດ້ຮ່ວມ ກັນແລກປ່ຽນ 4 ອົງປະກອບ ໃຫຍ່ຢ່າງກວ້າງຂວາງ:

ວິທີການຂອງ ຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ

ວິທີການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງນຳໃຊ້ວິທີການສ້າງເຄືອຂ່າຍຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ກຸ່ມໃນການເກັບຂໍ້ມູນ ແລະ ສ້າງບົດກຳລະນິສິກສາທີ່ດີເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການຮຽນຮູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ.

ການປະຕິບັດທີ່ດີ

ວິທີການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງແມ່ນໄດ້ສຸມໃສ່ກຳນົດບັນດາເອກະສານ ແລະ ການວິເຄາະການນຳໃຊ້ກຳລະນິສິກສາການປະຕິບັດ ທີ່ດີ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈສິ່ງທີ່ຕ້ອງການໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ.

ຄົນພິການ

ເປົ້າໝາຍວິທີການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄົນພິການໄດ້ຮັບການຍິ່ງຍິນກັບສິ່ງທີ່ເຂົາເຈົ້າເຮັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ຂອງຄົນພິການໄດ້ ບົດ ບາດໃນຂະບວນການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ.

ກິດຈະກຳເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ

ວິທີການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງສະໜັບສະໜູນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນຳໃຊ້ການປະຕິບັດທີ່ດີ ແລະ ຄຳແນະນຳເພື່ອຜັກດັນເຮັດໃຫ້ມີ ການປ່ຽນແປງ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ ອົງການຈັດຕັ້ງຄົນພິການໃນການນຳສະເໜີແຜນວຽກ ຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ເນື້ອໃນ ແລະ ຄວາມໝາຍຂອງ 4 ອົງປະກອບ ດັ່ງກ່າວແມ່ນຫຍັງ?

ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ການລວບຕົວຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອເປົ້າໝາຍດຽວໃນການເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງເພື່ອ ໃຫ້ຄົນພິການໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມ

ການເກັບກຳການປະຕິບັດທີ່ດີ ກຳນົດເງື່ອນໄຂຮ່ວມກັນໂດຍຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ການວິເຄາະບັນດາກຳລະນິສິກສາການປະຕິບັດທີ່ດີ ເພື່ອເຂົ້າໃຈການປ່ຽນແປງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ, ການປ່ຽນແປງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ວິທີການນຳໃຊ້ໃນການຜັນຂະຫຍາຍ ຫຼື ຄວາມຍືນຍົງ

ຄົນພິການ ແລະ ຕົວແທນຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການເປັນສູນກາງໃນຂະບວນການ, ຕົວຢ່າງ ຄົນພິການໄດ້ຮັບຮູ້ໜ້າວຽກສິ່ງ ທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກການເກັບກຳການປະຕິບັດທີ່ດີໃນການສ້າງກິດຈະກຳເພື່ອເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງໂດຍອີງໃສ່ຕົວຢ່າງທີ່ກຳລັງຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດທີ່ເປັນປະໂຫຍດກ່ຽວກັບສິດທິຂອງຄົນພິການ

ວິທີການ/ຮູບການ

ອີງຕາມວິທີການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງໂຄງການດັ່ງກ່າວໄດ້ປະຕິບັດຕາມ 5 ຂັ້ນຫຼັກຕອນທີ່ສໍາຄັນຢູ່ໃນບົດລາຍງານນີ້: ການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການປະເມີນສະຖານະການປະຈຸບັນຂອງຄົນພິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ແຜນຍຸດທະສາດເພື່ອການປ່ຽນແປງ ແລະ ການກຳນົດເງື່ອນໄຂສໍາລັບການຄັດເລືອກຂອງການປະຕິບັດທີ່ດີ, ການກຳນົດເອົາການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃນທ້ອງຖິ່ນ, ແລະ ບັນດາການປະຕິບັດເພື່ອນໍາໄປສູ່ການປ່ຽນແປງໄດ້.

ຂັ້ນຕອນໜຶ່ງ: ການສ້າງຕັ້ງຂະບວນການຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາ

ການອອກແບບນີ້, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາຂອງບັນດາຜູ້ໃຫ້ບໍລິ ການຊຸມຊົນແມ່ນມີຢູ່ 3 ກຸ່ມຫຼັກກຸ່ມມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຊຶ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ: ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຕ່າງໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ການບໍລິການຕ່າງໆ ລວມທັງຄົນພິການ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງ/ຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ. ການອອກແບບແຜນ ວາດຂ້າງລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນການພົວພັນຕ່າງໆ, ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ ແຕ່ລະກຸ່ມຫຼັກທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການພັດທະນາ ແລະ ຂະບວນການໃຫ້ບໍລິການ.

ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາ **ວິທີການທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ວິທີການ ຮ່ວມມືຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ** ຕາມທິດທາງຂອງໂຄງການລວມທັງການສ້າງ ຕັ້ງຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາຕາງໜ້າຂອງ 3 ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕົ້ນຕໍເຊັ່ນ: ບັນດາອົງການ ຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ, ບັນດາກະຊວງ ແລະ ບັນດາຜູ້ປະກອບອາຊີບຕ່າງໆ.

ຢູ່ໃນການພິຈາລະນາການພັດທະນາຂອງຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາແຫ່ງຊາດເພື່ອນໍາພາການຈັດຕັ້ງ

ປະຕິບັດວຽກງານຂອງໂຄງການດັ່ງກ່າວ, ເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ຈະປະກອບເປັນຕົວແທນຂອງ 3 ກຸ່ມ ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຫຼັກເຫຼົ່ານັ້ນຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ. ຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາ ປະກອບມີຜູ້ຕາງ ໜ້າຈາກບັນດາກະຊວງ, ຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍຕ່າງໆ, ບັນດາຜູ້ຕາງໜ້າຂອງອົງການ ຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າຂອງຜູ້ໃຫ້ບໍລິການບໍລິການຕ່າງໆ.

ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງຄະນະກຳມະການທີ່ປຶກສາແມ່ນ:

1. ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຂະບວນການຂອງການກຳນົດ, ການຄັດເລືອກ ແລະ ການອະນຸມັດ ຂັ້ນສຸດທ້າຍຂອງຕົວຢ່າງຂອງການປະຕິບັດການທີ່ດີ;
2. ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາຂອງບັນດາຂໍ້ສະເໜີແນະທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ການວາງແຜນການປະຕິບັດໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ມີຢູ່ ແລ້ວ;
3. ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການພັດທະນາຕ່າງໆໂດຍອີງໃສ່ບົດຮຽນທີ່ດີຈາກການປະຕິບັດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ຜົນຂະຫຍາຍຂໍ້ສະເໜີແນະທາງດ້ານນະໂຍບາຍຕ່າງໆ.

ການອອກກົດລະບຽບ, ການກຳນົດ
ຍຸດທະສາດ, ການໃຫ້ຄຳແນະນຳ
ຕ່າງໆ, ການອອກນະໂຍບາຍ

ປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ
ຕ່າງໆ, ຮັບປະກັນການ
ເຂົ້າເຖິງ, ໃຫ້ຄຳປຶກສາ
ແລະ ຮັບປະກັນການມີ
ສ່ວນຮ່ວມຂອງຄົນພິການ
ໃນການຕັດສິນໃຈ

ອຳນາດການປົກຄອງຕ່າງໆ/ຜູ້
ສ້າງນະໂຍບາຍຕ່າງໆ
(ລະດັບຊາດ) ແລະ ລະດັບ
ທ້ອງຖິ່ນ

ອອກກົດລະບຽບ, ຈັດແບ່ງເຄື່ອງມື
ຕ່າງໆໃຫ້ພໍພຽງ, ກວດກາ, ປະ
ເມີນຜົນ, ກຳນົດການປ່ຽນແປງໃໝ່,
ຜັນຂະຫຍາຍນຳໃຊ້ການປ່ຽນແປງ
ໃໝ່, ຮັບປະກັນຄຸນນະພາບ
(ຮັບຮອງສະຖານະພາບດ້ານ
ວິທະຍາ)

ຂໍ້ຮ້ອງສຳລັບການບໍລິການ,
ສະໜັບສະໜູນ, ເປັນສ່ວນ
ນຶ່ງໃນການຕັດສິນໃຈ

ໃຫ້ການບໍລິການຕ່າງໆ, ແຈ້ງ
ການກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການດ້ານ
ຕ່າງໆ, ເປັນສ່ວນນຶ່ງໃນການ
ຕັດສິນໃຈ

ຜູ້ຊົມໃຊ້
(ຄົນພິການ - ຕາງ ໜ້າໂດຍ ອົງ
ການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ
ຕ່າງໆ)

ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການຕ່າງໆ
(ເອກະຊົນ ແລະ ສາທາ
ລະນະ)

ນຳໃຊ້ ແລະ ກວດກາ
ຕິດຕາມ

ການວິເຄາະຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆ,
ການໃຫ້ບໍລິການ, ຮັບປະກັນການ
ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການ

ສະໜອງຄຸນນະພາບການບໍລິການ
ຕ່າງໆ

ຂໍ້ຮ້ອງສຳລັບການບໍລິການ, ເລືອກການ
ບໍລິການ, ນຳໃຊ້ການບໍລິການ, ປະເມີນ
ຜົນຄຸນນະພາບຂອງການບໍລິການຕ່າງໆ

ຂັ້ນຕອນສອງ: ການປະເມີນສະພາບການຂອງຄົນພິການ

ໜຶ່ງໃນ 4 ຫຼັກການພື້ນຖານທີ່ສໍາຄັນລະບຸໄວ້ໃນສິນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດກ່ຽວກັບສິດທິຂອງຄົນພິ ການແມ່ນຫຼັກການຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ກ້າວໜ້າ, ຊຶ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ລັດຖະບານສາມາດຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດສິນທິສັນຍາໃນການປະເມີນເທື່ອລະກ້າວຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂສິດທິທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສິດທິທາງສັງຄົມ ແລະ ສິດທິທາງດ້ານວັດທະນະທໍາ. ຫຼັກການນີ້ຮັບຮູ້ເຖິງສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງການພັດທະນາແຕ່ລະບາດກ້າວແມ່ນເປັນເອກະລັກໂດຍສະເພາະດ້ານຊັບພະຍາກອນແມ່ນມີຈໍາກັດ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເຕັມສ່ວນກ່ຽວກັບສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງ ຄົນພິການ (CRPD) ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການລົງທຶນເຂົ້າໃນການປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຕ່າງໆເທື່ອ ລະກ້າວ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ຈິ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງມີສໍາຫຼວດເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບສະພາບການຂອງຄົນພິການທີ່ຢູ່ໃນເປົ້າໝາຍທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ ແລະ ຮັບເຖິງບັນຫາສິ່ງກົດຂວາງຕ່າງໆໃນການເຂົ້າເຖິງການ ບໍລິການໃນ ຂອງຄົນພິການປະຈຸບັນ (ເຊັ່ນ: ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ).

ເຄື່ອງມືການປະເມີນສະພາບການສໍາລັບໂຄງການໄດ້ມີການພັດທະນາຂຶ້ນມາເພື່ອເກັບຂໍ້

ມູນກ່ຽວກັບສະພາບການຂອງຄົນພິການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ. ໃນລະຫວ່າງ ການປະເມີນສະຖານະການ, ທີ່ມາງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ໄດ້ພົບກັບຜູ້ຊົມໃຊ້ການບໍລິການ ຕ່າງໆ ລວມທັງການອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ ແລະ ບັນດາສະມາຄົມຊຸມຊົນທັງໃນ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ ແລະ ເອື້ອອໍານວຍໃນການຈັດກຸ່ມການສົນທະນາຮ່ວມກັບກຸ່ມເປົ້າໝາຍເພື່ອສໍາຫຼວດໃນຂອບເຂດ 4 ຄໍາຖາມຕົ້ນຕໍ:

ປະເພດຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານອັນໃດແດ່ທີ່ທ່ານຕ້ອງການຮູ້ບໍ່?

ປະຈຸບັນທ່ານໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານແນວໃດ?

ແມ່ນຫຍັງທີ່ເປັນຊ່ອງຫວ່າງທີ່ທ່ານປະເຊີນຢູ່ໃນປະຈຸບັນ?

ມີຕົວຢ່າງຂອງການປະຕິບັດການທີ່ດີອັນໃດແດ່ທີ່ທ່ານໄດ້ມີປະສົບການທີ່ກ່ຽວພັນກັບການເຂົ້າ ເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ?

ຂັ້ນຕອນສາມ: ແຜນຍຸດທະສາດເພື່ອໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ, ການກໍານົດເງື່ອນໄຂອັນສໍາຄັນໃນການ ຄັດເລືອກການປະຕິບັດທີ່ດີ

ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ໄດ້ເກັບກໍາໃນໄລຍະການປະເມີນສະພາບການເພື່ອໃຫ້ມີມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມີຄວາມເຂົ້າໃຈຫຼາຍຂຶ້ນກ່ຽວກັບການດໍາລົງຊີວິດຂອງຄົນພິການຢູ່ໃນແຕ່ລະພາກຂອງປະເທດ (ເຊັ່ນ: ຢູ່ຕົວເມືອງ, ຢູ່ເຂດຊານເມືອງ, ຊົນນະບົດ) ທີ່ຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ. ຜ່ານການວິເຄາະຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ເກັບກໍາມານັ້ນ, ທີ່ມາງານໄດ້ສາມາດເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບປະເພດຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຄົນພິການສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ແລະ ປະເພດຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຄົນພິການທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າ ເຖິງໄດ້ສໍາລັບຄົນພິການ.

ຈຸດສໍາຄັນເພື່ອກໍານົດເງື່ອນໄຂ ໃນການເລືອກເອົາ 5 ການປະຕິບັດທີ່ດີ

- ກ ເງື່ອນໄຂທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ (UNCRPD)
- ຂ ເງື່ອນໄຂທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບກົດໝາຍຂອງປະເທດ
- ຄ ເງື່ອນໄຂຂອງທ້ອງຖິ່ນ

ກ. ເງື່ອນໄຂທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ (UNCRPD)

ມາດຕາ 3: ຫຼັກການທົ່ວໄປ

ການເຄົາລົບກຽດສັກສີ ແລະ ອິດສະຫຼະພາບ

ບໍ່ມີການຈຳແນກ

ການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ປະຖືກແບ່ງແຍກໃນສັງຄົມ

ການເຄົາລົບສຳລັບຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ການຍອມຮັບວ່າຄວາມພິການທີ່ເປັນສ່ວນຫນຶ່ງຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງມະນຸດ ແລະ ຄວາມເປັນມະນຸດ

ຄວາມສະເໝີພາບດ້ານໂອກາດ

ການເຂົ້າເຖິງ

ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ ແລະ ຊາຍ

ການເຄົາລົບຕໍ່ຄວາມສາມາດທີ່ຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນເລື້ອຍໆຂອງຄົນພິການ ແລະ ການເຄົາລົບສິດທິຂອງເດັກພິການ ເພື່ອຮັກສາລັກສະນະຈຸດພິເສດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ.

ມາດຕາ 5: ຄວາມສະເໝີພາບ ແລະ ການບໍ່ມີການຈຳແນກ

ມາດຕາ 8: ການສ້າງຈິດສຳນຶກ

ມາດຕາ 9: ການເຂົ້າເຖິງ

ມາດຕາ 19: ການດຳລົງຊີວິດຢ່າງເປັນອິດສະຫຼະ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຢູ່ໃນຊຸມຊົນ

ມາດຕາ 21: ສິດເສລີພາບໃນການສະແດງຄຳຄິດຄຳເຫັນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ສິດເສລີພາບໃນການຊອກຫາ, ການໄດ້ຮັບ ແລະ ການແຈ້ງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະທົ່ວໄປ ໃຫ້ແກ່ຄົນພິການແຕ່ລະປະເພດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ແລະ ບໍ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມ

ການຮັບເອົາ ແລະ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍໃນການນຳໃຊ້ພາສາມື, ອັກສອນນຸນ, ທາງເລືອກໃນການສື່ສານ ແລະ ລວມທັງວິທີການເຂົ້າເຖິງດ້ວຍວິທີອື່ນໆ

ການຮັບຮູ້ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພາສາມື.

ມາດຕາ 24: ການສຶກສາ

ມາດຕາ 26: ການພື້ນຟູທາງດ້ານຈິດໃຈ ແລະ ການພື້ນຟູສະມັດຕະພາບ

ມາດຕາ 30: ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນຊີວິດວັດທະນະທຳ, ການພັກຜ່ອນ, ເວລາຫວ່າງ ແລະ ກິລາ

ຂ. ກ່ຽວຂ້ອງກັບກົດໝາຍຂອງປະເທດ/ມາດຕາຕ່າງໆ:

1. ປະເທດກຳປູເຈຍ

ກຳປູເຈຍໄດ້ຮັບຮອງເອົາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງ ແລະ ສົ່ງເສີມສິດທິຂອງຄົນພິການ (PPRPD) ໃນເດືອນ ກໍລະກົດ ປີ 2009.

ມາດຕາ 32: ກະຊວງທີ່ຮັບຜິດຊອບດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານຄວນຈະ, ບໍ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານຜ່ານສື່ຂອງລັດໃນການເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບການເປັນພິການ ແລະ ສິດທິຂອງຄົນພິການໃນການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ໃຫ້ການຍອມຮັບສິດທິຂອງຄົນພິການ.

ມາດຕາ 44: ຄົນພິການທຸກຄົນມີສິດໃຊ້ສຽງໃນການເລືອກຕັ້ງຕາມຂໍ້ບັນຍັດຂອງລາຊະອານາຈັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ກົດໝາຍເລືອກຕັ້ງ.

ມາດຕາ 45: ການໃສ່ຮ້າຍປ້າຍສີ ແລະ ການຕໍ່ຕ້ານຜູ້ສະໜັກເລືອກຕັ້ງທີ່ເປັນຄົນພິການຈະໄດ້ຮັບການລົງໂທດຕາມກົດໝາຍ

2. ສປປ ລາວ

ດຳລັດວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ (ຮ່າງດຳລັດ)

ພາກທີ II, ມາດຕາ 10 ,3

ພາກທີ VIII, ມາດຕາ 29 ,28 ແລະ 30

ດຳລັດວ່າດ້ວຍການສົ່ງເສີມການຟື້ນຟູຂອງຄົນພິການ (ກະຊວງສາທາລະນະສຸກ)

ແຜນວຽກໃນວັກທີ 23 ,20 ,15 ແລະ 35 ຂອງແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ 2011-2015 ກ່ຽວກັບການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ.

ແຜນຍຸດທະສາດຂອງສະມາຄົມພິການທຸກກ່ຽວກັບການເຜີຍແຜ່ພາສາມີລາວໃຫ້ແກ່ພາກລັດ, ເອກະຊົນ, ອົງການທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ ແລະ ສັງຄົມ.

ຄ. ເງື່ອນໄຂຂອງທ້ອງຖິ່ນ:

ທີ່ສຳຄັນກໍຄືທີ່ມາງໄດ້ພົບພໍ້ເຖິງບັນຫາຫຼັກໃນປະຈຸບັນທີ່ມີຄວາມຈຳກັດທາງດ້ານການ ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານສຳລັບຄົນພິການ (ຕົວຢ່າງ: ຄົນຫຸຫວນວກແມ່ນບໍ່ສາມາດຮັບຟັງວິທະຍຸ ຫຼື ໂທລະພາບເພື່ອເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບຂ່າວແຫ່ງຊາດ).

ເພື່ອກຳນົດການປະຕິບັດທີ່ດີໃນການຫຼຸດຜ່ອນບັນຫາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃນການເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຂອງຄົນພິການ, ທີ່ມາງໄດ້ຄັດເລືອກເອົາ 5 ເງື່ອນໄຂທີ່ສຳຄັນ: ຄວາມມາດທີ່ມີຢູ່, ການເຂົ້າເຖິງ, ຄວາມສາມາດທີ່ໃຫ້ໄດ້, ຄວາມສາມາດໃນການດັດປັບ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຍອມຮັບ.

ຄວາມມາດ ທີ່ມີຢູ່

ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການມີຜົນກະທົບຕໍ່ການເຮັດໃຫ້ໃຫ້ການບໍລິການສະເພາະ ມີຫຼາຍຂຶ້ນສໍາລັບຄົນພິການ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ຄວາມສາມາດໃນການຂະ ຫຍາຍຕົວຂອງຈຳນວນໂຮງຮຽນ ຮຽນຮ່ວມສໍາລັບເດັກນ້ອຍພິການ.

ການເຂົ້າເຖິງ

ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການເຂົ້າເຖິງຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການເຮັດ ໃຫ້ການບໍລິການສະເພາະໃດໜຶ່ງສາມາດເຂົ້າເຖິງຄົນພິການ ຍົກຕົວຢ່າງ: ສາມາດຮັບຮອງເອົາການດັດແປງການກໍ່ສ້າງອາຄານສະຖານທີ່ຕ່າງໆໃຫ້ທຸກຄົນ ທີ່ມີຄວາມບົກຜ່ອງທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້.

ຄວາມສາມາດ ທີ່ໃຫ້ໄດ້

ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມສາມາດທີ່ໃຫ້ໄດ້ຈະມີຜົນໃຫ້ ການບໍລິການສະເພາະໃດໜຶ່ງທີ່ມີຢູ່ແລ້ວມີການໃຊ້ຈ່າຍທີ່ບໍ່ ສູງບໍ່ວ່າຈະເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ ຫຼື ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ຈະໄດ້ມີ ຄວາມສາມາດໃນການປະດິດສ້າງທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີການສື່ສານ ຊຶ່ງເປັນຜົນທີ່ໄດ້ຮັບໃນການບໍລິການຜ່ານມາທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ໂດຍບໍ່ມີຄ່າໃຊ້ ຈ່າຍໃດໆຢູ່ໃນອິນເຕີເນັດ.

ການດັດແປງ

ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການດັດແປງຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການ ບໍລິການສະເພາະໃດໜຶ່ງສາມາດເຂົ້າເຖິງຄົນພິການເປັນຈຳນວນ ກຫຼວງຫຼາຍ. ຍົກຕົວຢ່າງ: ມີຄວາມສາມາດທີ່ຈະອອກແບບອຸປະ ກອນຊ່ວຍເຫຼືອຄ້າຊຸດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ລີ້ເລື່ອນ ຫຼື ໄມ້ ຄໍາເທົ້າທີ່ພວກເຂົາ ເຈົ້າສາມາດດັດປັບໄດ້ໃຫ້ມີຄວາມເໝາະສົມຕາມລະດັບຄວາມສູງຂອງ ຜູ້ຊົມໃຊ້.

ການຍອມຮັບ

ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຍອມຮັບຈະສົ່ງຜົນກະທົບ ໃຫ້ຄົນພິການມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈຫຼາຍຂຶ້ນກັບປະສົບການຂອງການ ນໍາ ໃຊ້ການບໍລິການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ. ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຍອມ ຮັບແມ່ນມັກຈະຕິດພັນກັບທັດສະນະຄະຕິ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ຂອງຜູ້ໃຫ້ ບໍລິການທີ່ກ່ຽວພັນກັບຄົນພິການ.

ຂັ້ນຕອນສີ່: ການກຳນົດ ແລະ ເອກະສານຂອງການປະຕິບັດທີ່ດີ

ເພື່ອກຳນົດການປະຕິບັດທີ່ດີໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການປະຊຸມປຶກສາຫາລືຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍໃນຊຸມຊົນໄດ້ດຳເນີນຮ່ວມກັບຄົນພິການທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນຕົວເມືອງ, ເຂດຊານເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດຂອງປະເທດ. ການເອົາໃຈໃສ່ສະເພາະການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄົນພິການທຸກປະເພດພິ ການເຊັ່ນດຽວກັນກັບການພິຈາລະນາການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ບົດບາດ-ຍິງຊາຍ.

ປະຕິບັດຕາມກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍຊຸມຊົນ, ການປະຕິບັດທີ່ດີ 5 ຈຸດທີ່ສຳຄັນ ກໍ່ໄດ້ຖືກກຳນົດ. ການວິເຄາະການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ກໍ່ໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຜ່ານ ການສຳພາດ, ການສັງເກດ ແລະ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນກັບຜູ້ໃຫ້ບໍລິການບໍລິການຕ່າງໆ (ເຊັ່ນ: ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ, ອົງການຈັດຕັ້ງສ່ວນຊົນ) ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ການບໍລິການ (ເຊັ່ນ: ຄົນພິການ)

ຂັ້ນຕອນຫ້າ: ກິດຈະກຳຕ່າງໆເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ

ໃນຂັ້ນຕອນຂອງ ແຜນຍຸດທະສາດເພື່ອການປ່ຽນແປງ 10 ບຸລິມະສິດໄດ້ຖືກກຳນົດຂຶ້ນມາ, 10 ການປ່ຽນແປງອີງຕາມ 10 ການປະຕິບັດທີ່ດີເປັນເຄື່ອງມືໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານເພື່ອສະ ຫນັບສະຫນູນກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ.

ການປະຕິບັດເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ນຳສະເໜີຢູ່ໃນຫົວຂໍ້ ຂໍ້ສະເໜີແນະ ຂອງແຕ່ລະການປະ ຕິບັດທີ່ດີທີ່ພວກເຮົາໄດ້ນຳສະເໜີໃນບົດກໍລະນີສຶກສານີ້.

ຫຼັກຖານການສະໜັບສະໜູນແມ່ນຂະບວນການໜຶ່ງທີ່ມີ 5 ຂັ້ນຕອນຢູ່ໃນວົງຈອນຂອງການປະ ຕິບັດທີ່ດີ.

ແຜນຍຸດທະສາດການສະໜັບສະໜູນແມ່ນວົງຈອນໃຫ້ການປຶກສາຫາລືຈາກບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີປະສິບການເພື່ອໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນ ແລະ ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກ່ຽວກັບສິດທິຂອງຄົນພິການ

III. ຄວາມພິການເປັນຫົວຂໍ້ນຶ່ງກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ

ສິນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ ແລະ ອະນຸສັນຍາໄດ້ມີການຮັບຮອງເອົາໃນວັນທີ 13 ທັນວາ, ປີ 2006 ທີ່ ຫ້ອງການໃຫຍ່ອົງການສະຫະປະຊາຊາດທີ່ ນະຄອນນິວຢອກ ແລະ ໄດ້ເປີດລົງນາມໃນວັນທີ 30 ມີນາ, ປີ 2007. ໄດ້ມີການລົງ ນາມ 82 ພາຄີຂອງສິນທິສັນຍາ, 44 ພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາ ແລະ 1 ສະຕາຍາບັນຂອງສິນທິສັນຍາ. ນີ້ແມ່ນຈຳນວນຕົວເລກທີ່ສູງສຸດ ໃນການລົງນາມພາຄີໃນມື້ເປີດສິນທິສັນຍາຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ. ມັນເປັນສິນທິສັນຍາສິດທິມະນຸດທຳອິດທີ່ສົມບູນແບບ ໃນສະຕະຫວັດທີ 21 ແລະ ເປັນສິນທິສັນຍາສິດທິມະນຸດເປີດການລົງນາມໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເຊື່ອມໂຍງໃນລະດັບພາກພື້ນ. ສິນ ທິສັນຍາສະບັບນີ້ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນວັນທີ 3 ມີນາ, ປີ 2008.

ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ

ມາດຕາ 21 ສິດເສລີພາບໃນການສະແດງຄວາມຄິດຄຳເຫັນ, ການມີຄຳເຫັນ ແລະ ການ ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ບັນດາລັດພາຄີຈະຕ້ອງໃຊ້ມາດຕະການທີ່ເໝາະສົມເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄົນພິການສາມາດນຳໃຊ້ສິດທິເສລີພາບໃນການສະແດງອອກ ແລະ ຄວາມຄິດຄຳເຫັນ, ລວມທັງສິດເສລີພາບໃນການຊອກຫາສະແຫວງຫາໃນການໄດ້ຮັບແລະ ການແຈ້ງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ແນວຄວາມຄິດບັນພື້ນຖານຄວາມສະເໝີພາບທຳທຽມກັບຄົນອື່ນໆ ແລະ ໂດຍຜ່ານ ທຸກໆຮູບແບບຂອງການສື່ສານ ການສື່ສານ ທີ່ເຂົາເຈົ້າເລືອກ, ຊຶ່ງກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 2 ຂອງສິນທິສັນຍາປະຈຸບັນ, ໃນນັ້ນປະກອບດ້ວຍ:

- ກ) ການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານສຳລັບປະຊາຊົນທົ່ວໄປໃຫ້ແກ່ຄົນພິການໃນຮູບແບບທີ່ສາມາດເຂົ້າ ເຖິງແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ເໝາະ ສົມກັບຄວາມເປັນພິການແຕ່ລະປະເພດ ຖືກຕາມກາ ລະເວລາ ແລະ ບໍ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມ;
- ຂ) ການຮັບຮອງເອົາແລະ ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ຄົນພິການນຳໃຊ້ພາສາມື, ອັກສອນນູນ, ດ້ານການສື່ສານແບບມີການເພີ່ມ ແລະ ວິທີການ, ແບບວິທີ ແລະ ຮູບແບບອື່ນໆຂອງການສື່ສານທີ່ເຂົາເຈົ້າເລືອກໃຊ້ໃນທາງລັດຖະການ;
- ຄ) ຮຽກຮອງໃຫ້ພາກເອກະຊົນຊຶ່ງສະໜອງການບໍລິການໃຫ້ແກ່ມະຫາຊົນທົ່ວໄປ, ລວມທັງການນຳໃຊ້ ຜ່ານອິນເຕີເນັດ, ໃຫ້ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆທີ່ຄົນພິການສາມາດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ນຳໃຊ້ໄດ້;
- ງ) ຊຸກຍູ້ສື່ມວນຊົນ, ລວມທັງຜູ້ສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໂດຍຜ່ານອິນເຕີເນັດ, ເຮັດໃຫ້ການບໍລິການ ຂອງເຂົາເຈົ້າເຂົ້າເຖິງໄດ້ ໂດຍຄົນພິການ;
- ຈ) ການຮັບຮູ້ການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ພາສາມື.

IV. ຕົວຫຍໍ້

ABC	ສະມາຄົມຄົນຕາບອດຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍ
APCD	ສູນພັດທະນາ ຄົນພິການ ອາເຊຍ-ປາຊີຟິກ
AFD	ສະມາຄົມຄົນຫູໜວກຢູ່ ສປປ ລາວ
CBR	ການຟື້ນຟູຄົນພິການຂັ້ນພື້ນຖານຊຸມຊົນ
CDPO	ອົງການຈັດຕັ້ງຄົນພິການກຳປູເຈຍ
DEW	ຄວາມພິການແລະ ວຽກງານການເລືອກຕັ້ງ
DDP	ໂຄງການພັດທະນາຄົນຫູໜວກ
DPO	ອົງການຈັດຕັ້ງຄົນພິການ
DRET	ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບສິດ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ
HI	ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການ
IEC	ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການສຶກສາ ແລະ ການສື່ສານ
LAB	ສະມາຄົມຄົນຕາບອດ
KT	ອົງການຄຣູສາຣ ເມ
LDPA	ສະມາຄົມຄົນພິການແຫ່ງຊາດລາວ
NCDE	ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ອາຍຸສູງ
NEC	ຄະນະກຳມະທິການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ
NECTEC	ສູນກາງເອເລັກໂຕຣນິກແລະເຕັກໂນໂລຊີຄອມພິວເຕີແຫ່ງຊາດ
NGO	ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ
NRC	ສູນຟື້ນຟູຄົນພິການແຫ່ງຊາດ
MIW	ການເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ
PWD	ຄົນພິການ
SHG	ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງ
TAB	ສະມາຄົມຄົນຕາບອດປະເທດໄທ
TVK	ໂທລະພາບແຫ່ງຊາດຂອງປະເທດກຳປູເຈຍ
CRPD	ສົນທິສັນຍາສາກົນວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ

V. Supporters for Documentation

ສະມາຄົມຄົນຫູໜວກຢູ່ ສປປ ລາວ

ສະມາຄົມຄົນຕາບອດ

VI. ການ ປະຕິບັດ ທີ່ ດີ

ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ກຳປູເຈຍ

ການເຂົ້າເຖິງໂປຼແກຼມໂທລະພາບດ້ວຍການແປພາສາມື

ໃນໄລຍະຜ່ານມາຄົນທີ່ເປັນຄົນຫຼືໜວກຈຳນວນຫຼາຍ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນຢູ່ໃນ ປະເທດກຳປູເຈຍມີຂໍ້ ໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນທົ່ວໄປ. ປະຈຸບັນ, ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງການແປພາສາມືຢູ່ໃນບັນດາລາຍການໂທລະພາບ ບາງຊ່ອງ.

ຢູ່ໃນບັນດາ 10 ຊ່ອງໂທລະພາບທີ່ດຳເນີນຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍ, ມີໂທລະພາບ 2 ຊ່ອງ, ທີ່ມີຊື່ວ່າ: ໂທລະພາບ ແຫ່ງຊາດຂອງກຳປູເຈຍ (TVK) ແລະ ບາຍິນ (Bayon TV), ໄດ້ສະ ໜອງການແປພາສາມືເຂົ້າໃນລາຍການອອກອາກາດ ໂທລະພາບບາງລາຍການໃນຂອບເຂດທົ່ວປະ ເທດ.

ໂທລະພາບແຫ່ງຊາດຂອງກຳປູເຈຍ (TVK) ໄດ້ເລີ່ມເອົາການແປພາສາມືຕັ້ງ ແຕ່ເດືອນ ມັງກອນ, ປີ 2006, ໂດຍການປະຕິບັດຕາມຄຳສັ່ງຂອງກະຊວງຖະແຫຼ ງຂ່າວຂອງປະເທດກຳປູເຈຍ ເພື່ອສະ ໜອງຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວ ສານສຳລັບຄົນພິການ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນຄົນຫຼື ໜວກ. ການແປພາສາມືແມ່ນມີຢູ່ໃນບັນດາລາຍການຂ່າວປະຈຳອາທິດ ແລະ ບັນດາລາຍການ ຂ່າວ ສະຫຼຸບສັງລວມຕ່າງໆຂອງແຕ່ລະປີ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ການແປພາສາມືກໍຍັງໄດ້ຮັບ ບການສະໜັບສະ ໜູນການອອກອາກາດທາງໂທລະພາບ ເຊັ່ນ: ການຄວບຄຸມ ເອົາການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ ແລະ ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືໂຕະມິນ ກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ຮີບດ່ວນ ແລະ ຄວາມກັງວົນຕ່າງໆທັງປວງ.

ທ່ານ ອັງ ຮິດທິ ຢູ່ຊ່ອງໂທລະພາບບາຍິນ (Bayon TV) ອະທິບາຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແປພາສາມື

ຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນ ປີ 2008 ການແປພາສາມືໄດ້ຖືກລວມເຂົ້າຢູ່ໃນລາຍການຕ່າງໆ ທາງໂທລະພາບບາງລາຍ ການໂດຍຊ່ອງໂທລະພາບບາຍິນ (Bayon TV). ສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວແມ່ນກວມເອົາຂ່າວກ່ຽວກັບກິດຈະ ກຳຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານ ແລະ ບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ, ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ກິດຈະກຳຕ່າງໆພິເສດບາງຢ່າງ. ທີ່ໄດ້ອອກອາກາດຢູ່ 4 ຄັ້ງຕໍ່ວັນໃນວັນລາຊະການ ແລະ ວັນເສົາ ແລະ ສອງຄັ້ງຕໍ່ມື້ໃນວັນອາທິດ.

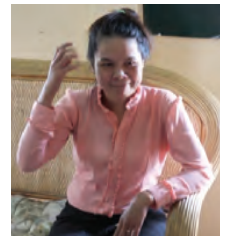
ໂທລະພາບແຫ່ງຊາດຂອງກຳປູເຈຍ (TVK) ແລະ ຊ່ອງໂທລະພາບບາຍິນ (Bayon TV) ທັງສອງຊ່ອງ ແມ່ນໄດ້ມີການຮ່ວມມືກັບ ໂຄງການພັດທະນາຄົນຫຼືໜວກ ແລະ ໂຄງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krusar Thmey), ເຊິ່ງທັງສອງໄດ້ມີຄວາມຊຳນິສຳນານກ່ຽວກັບການ ແປພາສາມືສຳລັບລາຍການຕ່າງໆທາງໂທລະພາບ.

ທ່ານ ຢາດທ໌ ວິລາ, ເປັນນັກສຶກສາຄົນຫຼືໜວກຜູ້ໜຶ່ງທີ່ຮຽນຢູ່ໃນໂຄງການພັດທະນາຄົນຫຼືໜວກໄດ້ ກ່າວວ່າ: ອາຈານສອນພາສາມືຂອງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ບອກໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ວ່າ ປະຈຸບັນນີ້ມີຊ່ອງໂທລະ ພາບແຫ່ງຊາດຂອງກຳປູເຈຍ (TVK) ແລະ ໂທລະພາບບາຍິນ (Bayon TV) ສະໜອງການ ແປພາສາມືເຂົ້າໃນລາຍການຕ່າງໆທາງໂທລະພາບ. ຂ້າພະເຈົ້າ ສາມາດຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບບັນຫາຕ່າງໆ ໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຄວາມກັງວົນອື່ນໆຢູ່ໃນສັງຄົມຂອງພວກເຮົາ. ການເບິ່ງໂທລະພາບ ແມ່ນເປັນສິ່ງ ທີ່ໜ້າສົນໃຈສຳລັບຂ້າພະເຈົ້າ.

ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າທັງ 2 ຊ່ອງໄດ້ມີການແປພາສາມືຢູ່ໃນລາຍການຕ່າງໆຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຂ້າພະ ເຈົ້າເບິ່ງລາຍການໂທລະພາບ ແລະ ປາຖະໜາຢາກໃຫ້ຊ່ອງໂທລະພາບອື່ນໆນຳເອົາການແປພາສາ ມີເຊັ່ນດຽວກັນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຂ່າວກິລາອື່ນໆເຊັ່ນ: ຕະບານ ແລະ ຊີກມວຍ. ຂ້າພະເຈົ້າຢາກໃຫ້ມີການຂຽນຄຳສັບ ຫຼື ປະໂຫຍກສຳຮອງຕ່າງໆໃສ່ໃນຮູບເງົາທັງໝົດ, ທ່ານ ໂຊກ ກໍຣ໌, ເປັນນັກສຶ ກສາຄົນຫຼືໜວກຄົນໜຶ່ງທີ່ຮຽນຢູ່ຄຣູສາຣ໌ເມ (Krusar Thmey) ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ທ່ານ ນາງ ວົງຈັນ, ອາຈານສອນຄົນຫຼຸໜວກ ຢູ່ໂຮງຮຽນຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey), ໄດ້ ກ່າວວ່າ ຢູ່ໃນໂຮງຮຽນຂອງຂ້າພະເຈົ້າ, ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເຫັນລາຍການໂທລະພາບຕ່າງໆທີ່ມີການແປ ພາສາມືເປັນຄັ້ງທຳອິດ. ຊ່ອງໂທລະພາບແຫ່ງຊາດຂອງກຳປູເຈຍ (TVK) ເປັນຊ່ອງທຳອິດທີ່ຂ້າພະ ເຈົ້າໄດ້ເບິ່ງຂ່າວພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຂ່າວຕ່າງປະເທດທີ່ມີການແປພາສາມື. ຂ້າພະເຈົ້າເຂົ້າໃຈໃນສິ່ງທີ່ໄດ້ເກີດຂຶ້ນຢ່າງແທ້ຈິງ, ລວມທັງຂ່າວອຸປະຕິເຫດທີ່ເກີດຂຶ້ນທາງການຈະລາຈອນ, ຂ່າວນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ຂ່າວໄພພິບັດອື່ນໆ, ຂ່າວການເລືອກຕັ້ງ ແລະ ຂ່າວກ່ຽວກັບກອງປະຊຸມລັດຖະມົນ ຕິຕ່າງໆ. ປີກ່ອນບໍ່ມີການແປພາສາມືຢູ່ ໂທລະພາບ, ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ສາມາດ ເຂົ້າໃຈຫຍັງເລີຍແມ່ນກະທັ້ງແຕ່ຮູບພາບຕ່າງໆຢູ່ໜ້າຈໍ. ປັດຈຸບັນນີ້ຂ້າພະເຈົ້າເຂົ້າ ໃຈດີກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນສັງຄົມ ຂອງພວກເຮົາ.

ທ່ານ ນາງ ວົງ ເຈນນີ ຢູ່ອົງການ ຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງ ລາຍການໂທລະພາບກັບພາສາມື

ໃນຂະນະນີ້, ຂ້າພະເຈົ້າມັກເບິ່ງຊ່ອງໂທລະພາບບາຍິນ (Bayon TV) ຫຼາຍຂຶ້ນ. ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ຄອບຄົວເບິ່ງຊ່ອງ ໂທລະພາບແຫ່ງຊາດກຳປູເຈຍ (TVK) ເນື່ອງຈາກວ່າ ລາຍການຂ່າວຂອງພວກເຂົາເຈົ້າອອກອາກາດເວລາ 10 ໂມງກາງຄືນ, ເຊິ່ງເປັນເວລາເດີກເກີນໄປສຳລັບຂ້າພະເຈົ້າ. ຂ້າພະເຈົ້າຫວັງວ່າການແປພາສາມືຈະໄດ້ລວມເຂົ້າຢູ່ໃນ ລາຍການຕ່າງໆຂອງທຸກໆຊ່ອງ, ຈົນ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ການແປພາສາມືຢູ່ໃນລາຍການໃໝ່ ໂດຍຊ່ອງໂທລະພາບບາຍິນ (Bayon TV)

ທ່ານ ອັງຽ ຣິດທິ, ພິທີກອນຂອງເຄືອຂ່າຍວິທະຍຸ ແລະ ເຄືອຂ່າຍໂທລະພາບ, ໄດ້ກ່າວວ່າ ຊ່ອງໂທ ລະພາບ ບາ ຍິນ (Bayon TV) ໄດ້ສະໜອງການແປພາສາມືຢູ່ໃນລາຍການຂ່າວຕ່າງໆທັງຂ່າວພາຍໃນ ແລະ ຂ່າວຕ່າງປະ ເທດ ເພື່ອໃຫ້ໄປຮອດໄປເຖິງບັນດາຄົນພິການ ແລະ ທັງເປັນການປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ທົ່ວປວງຊົນໂດຍທົ່ວໄປ ເຊັ່ນດຽວກັນ. ໂດຍອີງຕາມນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

ທ່ານ ອັງຽ ໄດ້ກ່າວຕື່ມກັນວ່າ ຊ່ອງໂທລະພາບບາຍິນ Bayon TV ສາມາດເປັນຕົວແບບທີ່ດີສຳລັບບັນດາ ໂທລະພາບຊ່ອງອື່ນໆ. ພວກເຮົາມີຄວາມພູມໃຈ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບ ຄວາມ ຕ້ອງການອັນທີ່ຈຳເປັນຂອງບັນດາຜູ້ຄົນທີ່ມີຄວາມບົກຜ່ອງທາງດ້ານການໄດ້ຍິນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

ຕາມຄວາມເປັນຈິງ, ລັດຖະບານກຳປູເຈຍໄດ້ຮັບຮອງກົດໝາຍກ່ຽວກັບການປົກປ້ອງ ແລະ ການສົ່ງເສີມກ່ຽວກັບສິດທິຂອງຄົນ ພິການ ໃນເດືອນມັງກອນ ປີ 2009. ອີງຕາມມາດຕາທີ 32, ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວທີ່ຮັບຜິດຊອບຄວນຈະໃຫ້ການບໍລິການໂດຍທີ່ບໍ່ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານໂດຍຜ່ານການດຳເນີນການສື່ສານມວນຊົນຂອງລັດຖະບານເພື່ອສ້າງຄວາມຮັບຮູ້ໃຫ້ແກ່ ສາທາລະນະ ກ່ຽວກັບຄວາມພິການ ແລະ ສິດທິຂອງຄົນພິການ ເພື່ອສ້າງຄວາມສະມັກຄີ, ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ສິດທິຂອງຄົນພິການ. ເຄືອຂ່າຍສື່ເອກກະຊົນຄວນຈະໄດ້ມີການສົ່ງເສີມລາຍການພິເສດໃນການປະກອບສ່ວນຢ່າງຈິງຈັງເພື່ອສົ່ງເສີມ ກິດຈະກຳຕ່າງໆຂ້າງເທິງເຫຼົ່ານັ້ນ.

ເຊັ່ນວ່ານະໂຍບາຍໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ໂອກາດຕ່າງໆສຳລັບສື່ມວນຊົນໃນການພິຈາລະນາຄວາມສຳຄັນຂອງການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານສຳລັບ ທຸກໆຄົນຢູ່ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ. ໃນເວລາດຽວກັນ, ສິ່ງທ້າທາຍຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍແມ່ນການເພີ່ມຈຳນວນຂອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ ແກ່ນາຍແປພາສາມືເພື່ອຕອບຮັບ ຄວາມຕ້ອງການຈາກສື່ມວນຊົນ.

ມັນແມ່ນຄວາມປາດຖະໜາຂອງຄົນທີ່ເປັນຄົນຫຼຸໜວກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນຢູ່ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ ທີ່ຢາກ ໃຫ້ໂທລະພາບທັງ 8 ຊ່ອງເອົາການແປພາສາມືເຂົ້າໃນລາຍການຕ່າງໆຂອງພວກເຂົາເຈົ້າໂດຍການຮ່ວມມືກັບອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆຂອງ ຄົນຫຼຸໜວກ.

ຈົນ ໄດ້ກ່າວວ່າ, ຖ້າຫາກວ່າພວກເຮົາມີໂອກາດຫຼາຍຂຶ້ນໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ບັນດາຄົນຫຼຸໜວກທັງຫຼາຍຈະສາມາດເຮັດ ໄດ້ຫຼາຍຢ່າງກວ່ານີ້.

ກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ຈັດກອງປະຊຸມຮ່ວມກັບກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ ເພື່ອປຶກສາຫາລືໃນຫົວຂໍ້ປຣາກາດສ໌ (ການເຜີຍແຜ່) ກ່ຽວກັບການມີສ່ວນຂອງ ພາສາມືສຳລັບທຸກໆຊ່ອງໂທລະພາບ.

ໂຄງການຝຶກອົບຮົມພາສາມີສໍາລັບຄົນຫຸໜວກຢູ່ທີ່ປະເທດກໍາປູເຈຍ

10 ປີທີ່ຜ່ານມານີ້ 2 ອົງການຈັດຕັ້ງຫຼັກທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບບັນຫາຄົນຫຸໜວກ ຢູ່ ປະເທດ ກໍາປູເຈຍ, ຄື: ອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຄົນຫຸໜວກ ໄດ້ມີການ ຮ່ວມມືຢ່າງໃກ້ຊິດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງໂຄງການຝຶກອົບຮົມພາສາມີສໍາລັບຄົນຫຸໜວກ ຢູ່ ທີ່ປະເທດກໍາປູເຈຍ.

ຊ່ວງໄລຍະກ່ອນຈະມີການພັດທະນາ, ສະພາບການຂອງຄົນຫຸໜວກ ຢູ່ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍແມ່ນແຕກຕ່າງກັນ. ຄົນຫຸໜວກ ບໍ່ສາມາດ ຕິດຕໍ່ສື່ສານໄດ້ສະດວກກັບຄອບຄົວ ແລະ ກັບຄົນອື່ນໆ ຢູ່ໃນຊຸມຊົນດຽວກັນກັບຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ, ເພາະວ່າບໍ່ມີໂຄງການຝຶກອົບຮົມການນໍາໃຊ້ພາສາມີຢູ່ໃນ ປະເທດກໍາປູເຈຍ. ຄົນຫຸໜວກ ແລະ ຄົນທົ່ວໄປບໍ່ມີວິທີການຕິດຕໍ່ສື່ສານເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ພຽງແຕ່ການສະແດງທ່າທາງດ້ວຍມື ແລະ ດ້ວຍຮ່າງກາຍ. ຊີວິດທາງສັງຄົມຂອງຄົນຫຸໜວກ ໄດ້ຖືກຈຳກັດ ແລະ ພວກເຂົາເຈົ້າຖືກຈຳແນກຈາກຄົນທົ່ວໄປ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຮັບການປະຕິບັດທີ່ດີໂດຍເທົ່າທຽມກັບຄົນອື່ນ.

ໂຄງການຝຶກອົບຮົມພາສາມີຂັ້ນພື້ນຖານໂດຍທັງ 2 ອົງການຈັດຕັ້ງ, ໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ຕົນເອງຂອງຄົນຫຸໜວກແມ່ນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ. ຊີວິດທາງສັງຄົມຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ກາຍເປັນສິ່ງ ທີ່ທຳນາສົນໃຈຫຼາຍເພາະວ່າພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ໆ ແລະ ກາຍເປັນຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນ ຊີວິດສັງຄົມ, ລວມທັງການມີສ່ວນຮ່ວມທາງເຄືອຂ່າຍສັງຄົມອອນໄລນ໌.

ທ່ານ ນາງ ທຸນ ຮັກສະໝີ, ເປັນນັກສຶກສາຄົນຫຸໜວກ ຢູ່ທີ່ໂຮງຮຽນຂອງອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ໄດ້ກ່າວວ່າ ຂ້າພະເຈົ້າ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນຫ້ອງຮຽນເປັນຄັ້ງທຳອິດເມື່ອ ເວລາ ທີ່ຂ້າພະເຈົ້າມີອາຍຸໄດ້ 11 ປີ ແລະ ກໍ່ໄດ້ຢຸດການຮຽນ. ປັດຈຸບັນນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າມີອາຍຸ 22 ປີ ແລະ ຍັງສືບຕໍ່ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຢູ່ຊັ້ນຮຽນທີ 12. ຂ້າພະເຈົ້າດີໃຈຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກວ່າປັດຈຸບັນນີ້ ສາມາດຕິດຕໍ່ສື່ສານກັບໝູ່ເພື່ອນຮ່ວມຫ້ອງຮຽນ ແລະ ກັບຄົນອື່ນໆ. ສາມາດເວົ້າໄດ້ເລີຍວ່າ ຊີວິດຂອງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີການປ່ຽນແປງ. ສາມາດເຂົ້າໃຈພາສາມີ ແລະ ສາມາດຮຽນຮູ້ພາສາ ອັງກິດ ແລະ ວັນນະຄະດີເປັນພາສາຂະແມ. ຂ້າພະເຈົ້າສາມາດຕິດຕໍ່ສື່ສານກັບໝູ່ເພື່ອນໃນສັງຄົມ. ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນກ່ຽວກັບການເພີ່ມທັກສະຢູ່ ທີ່ໂຮງຮຽນຂອງ ອົງການ ຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey).

ປັດຈຸບັນນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການສຶກສາ, ການດູແລຮັກສາສຸຂະ ພາບ, ການພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ການເລືອກຕັ້ງໄດ້. ໃນອະນາຄົດ, ຂ້າພະເຈົ້າຢາກກາຍເປັນ ຄູສອນທີ່ ສາມາດມີລາຍໄດ້ສໍາລັບຄອບຄົວ, ຮັກສະໝີ ໄດ້ເພີ່ມຕື່ມ.

ໂດຍອີງຕາມ ທ່ານ ນາງ ເຄງ ນັດ, ເປັນນັກສຶກສາຄົນຫຸໜວກຜູ້ນຶ່ງ ຢູ່ໃນໂຄງການພັດທະນາຄົນ ຫຸໜວກ, ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກວ່າມີຄວາມສຸກຫຼາຍເມື່ອເວລາທີ່ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບໂອກາດການຝຶກອົບຮົມ. ຄວາມຮູ້ຂອງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ປັດຈຸບັນນີ້ ສາມາດອ່ານ,ຂຽນໄດ້ ແລະ ມີໝູ່ເພື່ອນທີ່ດີຫຼາຍຄົນ.

ຢູ່ໃນປັດຈຸບັນນີ້, ຂ້າພະເຈົ້າສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຫຼາຍຢ່າງ ແລະ ບໍ່ເຄີຍມີຄວາມ ຮູ້ສຶກວ່າຂ້າພະເຈົ້າຖືກຈຳແນກໃນເວລາຮຽນຢູ່ໃນໂຄງການພັດທະນາຄົນຫຸໜວກ. ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມ ເຕັມໃຈທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມຢູ່ໃນສັງຄົມຂອງພວກເຮົາກັບໝູ່ເພື່ອນຄົນອື່ນໆ, ນັດໄດ້ກ່າວວ່າ.

ສອດຄ່ອງກັບຄໍາໝັ້ນສັນຍາຂອງອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ແລະ ໂຄງການພັດ ທະນາຄົນຫຸໜວກ, ທັງສອງອົງການຈັດຕັ້ງໄດ້ເຮັດວຽກຢ່າງເອົາຈິງເອົາຈັງເພື່ອຈະຂະຫຍາຍໂຄງ ການ ຝຶກອົບຮົມພາສາມີຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດອື່ນໆຢູ່ໃນປະເທດ. ໃນເວລາດຽວກັນ, ທັງ 2 ອົງການຈັດຕັ້ງຍັງຢູ່ໃນຂະບວນການພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືພາສາມີເຊິ່ງຈະກວມເອົາປະມານ 17,000 ຄໍາສັບ, ເຊິ່ງຈະສາມາດໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາວ່າເປັນພາສາມີທີ່ໄດ້ມາດຕະຖານຢູ່ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍ.

ທ່ານ ນາງ ເຄັງ ນັດ ສະແດງຄວາມຮູ້ສຶກຂອບໃຈສໍາລັບໂອກາດການຝຶກອົບຮົມໂດຍອົງການພັດທະນາຄົນຫຸໜວກ

ອີກຢ່າງໜຶ່ງ, ທາງອົງການກໍ່ຍັງມີຫຍັງຍາກກໍ່ຍັງຄົງຢູ່. ປັດໃຈຫຼັກໃນການພັດທະນາແມ່ນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຝຶກອົບຮົມພາສາມີໂດຍອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຄົນຫູໜວກ.

ທ່ານ ຊາຣເລສ໌ ດິດທ໌ເມຍເອີຣ໌, ຜູ້ອຳນວຍການພະມານດາພະເຍຊູຂອງໂຄງການພັດທະນາຄົນຫູ ໜວກ, ໄດ້ກ່າວວ່າ ອີງຕາມການຄາດຄະເນຂອງພວກເຮົາ, ຢ່າງໜ້ອຍຍັງມີຄົນຫູໜວກ 50,000 ຄົນຢູ່ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ເຖິງຕອນນັ້ນທັງສອງອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຄົນຫູໜວກ ໄດ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງພວກເຂົາເຈົ້າພຽງແຕ່ %3 ເທົ່ານັ້ນ. ພໍແມ່ບາງຄົນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ລູກທີ່ເປັນຄົນຫູໜວກຂອງເຂົາເຈົ້າດຳລົງຊີວິດຢ່າງເປັນອິດສະຫຼະເພາະວ່າມີຄວາມຢ້ານວ່າເຂົາເຈົ້າຈະຖືກຂຸດຮົດ. ຍັງມີຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງທີ່ທັງສອງອົງການ ຈັດຕັ້ງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດ.

ທ່ານ ເທີຣຟ ໂຣເກີ, ຜູ້ອຳນວຍການໃຫ້ຍ ຂອງອົງການຂອງຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey), ໄດ້ກ່າວວ່າ ອຸປະກອນການຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆຍັງມີຈຳນວນຈຳກັດ ແລະ ຍັງຂາດຈຳນວນຂອງຄູຝຶກພາສາມີທີ່ມີຄວາມສຳນິຊຳນານ ຢູ່ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ.

ຄົນຫູໜວກຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນປະຈຸບັນນີ້ພວກເຂົາເຈົ້າແມ່ນໄດ້ຮັບຮູ້ສຶກວ່າຊີວິດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າຈະໄດ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ທັງສອງອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຄົນຫູໜວກຈະໄດ້ສືບຕໍ່ໂຄງການເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍໃນການຊ່ວຍຊຸມຊົນຄົນຫູໜວກ ຢູ່ໃນປະເທດ.

ກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຄົນຫູໜວກຮ່ວມມືກັບກັນເພື່ອເພີ່ມທະວີຈຳນວນນັກສຶກສາຄົນຫູໜວກເຂົ້າໃນໂຄງການຝຶກອົບຮົມພາສາມີໂດຍການ ຊອກຫາແຫຼ່ງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກບັນດາຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ຈັດການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານກັບບັນ ດາກຸ່ມຕ່າງໆ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ ແລະ ບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ຫ້ອງຮຽນຢູ່ໂຮງຮຽນຄຣູສາຣ໌ ເມ (Krousar Thmey)

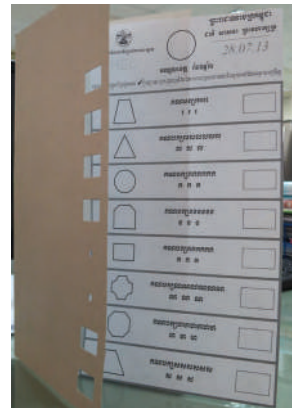
ຮ່າງແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງເລືອກຕັ້ງ ສໍາລັບ ຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາ ເພື່ອລົງຄະແນນສຽງໃນການເລືອກຕັ້ງ ຢູ່ທີ່ປະເທດກໍາປູເຈຍ

ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນກ່ອນປີ 2006, ປະເທດກໍາປູເຈຍມີຊາກອນປະມານ 14 ລ້ານຄົນ, ຊຶ່ງໃນນັ້ນມີປະມານ %0,38 ຫຼື 53,200 ຄົນ ເປັນຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໄດ້ມີການຄາດຄະເນວ່າຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາຈໍານວນ 188 ຈະສາມາດມາລົງທະບຽນ ແລະ ລົງ ຄະແນນສຽງຢູ່ໃນການ ເລືອກຕັ້ງລະດັບຊາດ.

ໃນປີ 2006, ກຸ່ມຄົນພິການ ແລະ ກຸ່ມທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການເລືອກຕັ້ງ (DEW) ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງ ຂຶ້ນ ໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການປະເທດກໍາປູເຈຍ (CDPO). ໃນການຮ່ວມມືກັບອົງການຈັດ ຕັ້ງຂອງຄົນພິການໃນທ້ອງຖິ່ນ (DPOs) ຈາກຫຼາຍໆແຂວງ, ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການປະເທດກໍາປູເຈຍ (CDPO) ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄົນພິການຢ່າງທ້າວຫັນ ສໍາລັບການລົງຄະແນນສຽງໃນການເລືອກຕັ້ງ ທັງຢູ່ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນຢູ່ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍ.

ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ການແນະນໍາກ່ຽວກັບຂະບວນການເລືອກຕັ້ງດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາໂດຍກຸ່ມ ຄົນພິການ ແລະ ກຸ່ມທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການເລືອກຕັ້ງ (DEW), ພິຈາລະນາວ່າຄົນພິການຫຼາຍໆປະເພດ ກໍ່ມີຫຼາຍສິ່ງທ້າທາຍໃນການລົງຄະແນນສຽງ. ຄະນະກໍາມະການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC) ຂອງປະເທດກໍາປູເຈຍ ໄດ້ຕົກລົງເຫັນດີໃຫ້ມີກອງປະຊຸມປະຈໍາເດືອນ ຮ່ວມກັບຜູ້ຕາງໜ້າຈາກກຸ່ມ ຄົນພິການ ແລະ ກຸ່ມທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບການເລືອກຕັ້ງ (DEW) ເພື່ອປຶກສາຫາລືບັນຫາຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຄວາມເປັນທ້ອງເປັນໄຍດ້ານອື່ນໆ ແລະ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ.

ທ່ານ ນິນ ເສົາວະຣັດທ໌, ຜູ້ອໍານວຍການບໍລິຫານງານຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການປະເທດກໍາປູເຈຍ (CDPO), ໄດ້ກ່າວວ່າ, ໂດຍຜ່ານເຄືອຂ່າຍຂອງພວກເຮົາ, ພວກເຮົາໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າການປະຕິ ບັດທີ່ດີຢູ່ບັງກະລາເທດ. ແມ່ແບບ ລົງຄະແນນສຽງໄດ້ຮັບຕອບການສະໜອງໃຫ້ແກ່ຜູ້ຄົນພິ ການທາງດ້ານສາຍຕາ. ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຈໍານວນການລົງຄະແນນສຽງຂອງຄົນພິການທາງສາຍຕາມີຈໍານວນ ເພີ່ມຂຶ້ນໃນການ ເລືອກຕັ້ງລະດັບແຫ່ງຊາດ ແລະ ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ.

ທ່ານ ນິ ກຸກ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຕົວຢ່າງຮ່າງແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງ

ຮ່າງແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງແມ່ນແຜ່ນເຈ້ຍທີ່ໄດ້ອອກແບບແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງການ ເລືອກຕັ້ງຕາມທໍານຽມປະເພນີໂດຍສະເພາະແມ່ນສໍາລັບຜູ້ພິການທາງດ້ານສາຍຕາ. ໂດຍການແຈ້ງ ຊື່ຂອງຜູ້ສະໝັກຕ່າງໆໂດຍຜ່ານບັນດາຊ່ອງຂອງການລົງຄະແນນສຽງທີ່ມີຢູ່ໃນແມ່ແບບການລົງຄະ ແນນສຽງ, ຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການລົງຄະແນນສຽງ ຢ່າງເປັນອິດສະຫຼະ.

ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນ ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆທີ່ໃຫ້ທຶນຈໍານວນໜຶ່ງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການປະເທດກໍາປູເຈຍ (CDPO) ເພື່ອຮ່ວມມືກັບຄະນະກໍາມະການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC) ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການຕ່າງໆຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ (DPOs) ເພື່ອຜະລິດແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງເລືອກຕັ້ງຈໍານວນ 16,000 ຊຸດ ຢູ່ໃນ 24 ແຂວງ ໃຫ້ກັບຄະນະກໍາມະການເຂດການເລືອກຕັ້ງ ໃນປີ 2007 ແລະ ການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ ໃນປີ 2008.

ທ່ານ ນິ ກຸກ ກໍາລັງສະແດງຮ່າງແມ່ແບບລົງຄະແນນສຽງເລືອກຕັ້ງ

ນອກຈາກກວ່ານັ້ນ, ໂດຍການສະໜັບສະໜູນ ຈາກລັດຖະບານກໍາປູເຈຍ, ແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງ 9,000 ຊຸດ ກໍ່ໄດ້ຮັບການຜະລິດຂຶ້ນ ໂດຍຄະນະກໍາມະການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC) ໃຫ້ກັບຄະນະກໍາມະການເລືອກຕັ້ງ ໃນປີ 2012 ແລະ ການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ ໃນປີ 2013. ກ່ອງແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງ ແມ່ນໄດ້ຮັບການບໍລິຈາກໂດຍການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດຖະບານປະເທດຍີ່ປຸ່ນ.

ທ່ານ ນິ ກຸກ, ຄົນພິການທາງສາຍຕາເນື່ອງຈາກເກີດອຸປະຕິເຫດ, ໄດ້ກ່າວວ່າ, ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີຄວາມຕື່ນເຕັ້ນຫຼາຍທີ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ຮັບຜິດເຂດປ່ອນບັດເລືອກຕັ້ງ. ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ລົງຄະແນນສຽງຢ່າງເປັນຄວາມລັບ ແລະ ຢ່າງເປັນອິດສະຫຼະໂດຍປາສະຈາກການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ສົ່ງເສີມໃຫ້ຄົນພິການທາງສາຍຕາໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຂະບວນການເລືອກຕັ້ງຢ່າງເຕັມສ່ວນຢູ່ໃນ.

ຂ້າພະເຈົ້າ ໄດ້ບອກໃຫ້ຮູ້ອີກຕື່ມວ່າ ພັນລະຍາຂອງຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ໄດ້ສິ່ງເສີມຂ້າພະເຈົ້າເພື່ອໃຫ້ໄປ ສະຖານີປ່ອນບັດເລືອກຕັ້ງເພາະວ່າລາວຄິດວ່າມັນຈະເປັນການຍາກສໍາລັບຂ້າພະເຈົ້າທີ່ຈະໄປລົງ ຄະແນນສຽງ. ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ອະທິບາຍຕໍ່ກັບລາວວ່າແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງສໍາລັບຄົນ ພິການສານຕາໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ພວກເຮົາໄດ້ມີການລົງຄະແນນສຽງຢ່າງເປັນເອກະລາດ. ປັດຈຸບັນນີ້ ພັນລະຍາຂອງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈດີຕໍ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ປ່ຽນແປງຊີວິດຂອງ ຂ້າພະເຈົ້າ , ກຸກ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ດັ່ງທີ່ ກຸກ ໄດ້ໃຊ້ສິດທິໃນການລົງຄະແນນສຽງດ້ວຍຕົນເອງ, ລາວ ແລະ ເພື່ອນບ້ານ ຂອງລາວກໍ່ໄດ້ໄປເຂດປ່ອນບັດເລືອກຕັ້ງເພື່ອນໍາໃຊ້ແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງຢູ່ໃນເຂດເລືອກ ຕັ້ງແຫ່ງຊາດ ໃນປີ 2013.

ທ່ານ ນາງ ເຈນ ກຣິດຕ໌, ບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມພິການສາຍຕາ ຢູ່ແຂວງກໍາໂປງ ສະປີ, ໄດ້ກ່າວວ່າ, ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ໄປລົງຄະແນນສຽງເລືອກຕັ້ງນໍາຄະນະກໍາມາທິການເລືອກຕັ້ງເຂດ ໃນປີ 2012 ດ້ວຍ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກອ້າຍຂ້າພະເຈົ້າ. ໃນປີ 2013 ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບແມ່ແບບການລົງ ຄະແນນສຽງຈາກຜູ້ຮັບຜິດຊອບຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການຄົນໜຶ່ງ (DPO). ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໄປປ່ອນປ່ອນບັດເລືອກຕັ້ງເພື່ອທໍາການລົງຄະແນນສຽງ. ພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບ ການປ່ອນບັດເລືອກຕັ້ງໄດ້ເອົາແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າ ແລະ ໄດ້ໃຫ້ການການ ຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຂ້າພະເຈົ້າເພື່ອໄປຫາຫ້ອງທີ່ເປັນເອກກະລາດປ່ອນທີ່ ຂ້າພະເຈົ້າ ສາມາດລົງຄະແນນ ສຽງ.

ມັນໄດ້ເປັນປະສົບການທີ່ດີສໍາລັບຂ້າພະເຈົ້າຕາມທີ່ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ລົງຄະແນນສຽງດ້ວຍຕົນເອງ. ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີຄວາມສຸກທີ່ສຸດທີ່ມີໂອກາດເປັນສ່ວນໜຶ່ງໃນການເລືອກເອົາສິດທິທາງດ້ານການ ເມືອງ. ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນໃນຂະບວນການເລືອກ ຕັ້ງ, ກຣິດຕ໌ ໄດ້ເພີ່ມຕື່ມ.

ການນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງ ສໍາລັບຄົນພິການທາງດ້ານ ສາຍຕາຢູ່ໃນການເລືອກຕັ້ງ, ມີສິ່ງທໍາທາຍຈໍານວນໜຶ່ງທີ່ໄດ້ກໍານົດໄວ້ຢູ່ໃນການປະຕິບັດນີ້. ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ, ແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງບໍ່ພຽງພໍສະເຫມີໄປ ເນື່ອງມາຈາກຂາດການຕິດຕໍ່ສື່ສານ ແລະ ກະກຽມຕ່າງໆ ລະຫວ່າງ ຫົວໜ້າເຂດ ຫຼື ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາ. ຂໍ້ມູນບາງຢ່າງກ່ຽວກັບຈໍານວນຂອງຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາຜູ້ທີ່ມີສິດໄດ້ຮັບການ ລົງຄະແນນສຽງແມ່ນບໍ່ມີຄວາມຊັດເຈນ. ໃນການຮ່ວມມືກັບຄະນະກໍາມາທິການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC), ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການປະເທດກໍາປູເຈຍ (CDPO) ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ (DPOs) ອື່ນໆ ພະຍາຍາມທີ່ຈະແລກປ່ຽນຄວາມສໍານຶກຊໍານານຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເພື່ອເຮັດໃຫ້ຂະບວນການລົງຄະແນນສຽງເປັນໄປໂດຍດີ.

ຕົວຢ່າງຮ່າງແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງທີ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ໂດຍຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາຢູ່ໃນການເລືອກຕັ້ງ

ທ່ານ ໂສໂກລັກ ຕີບໍຣ໌, ຮອງເລຂາທິການຂອງຄະນະກໍາມາທິການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC), ໄດ້ກ່າວວ່າ, ຜູ້ທີ່ພິການບໍ່ໄດ້ມີໂອກາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການເລືອກຕັ້ງ. ດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາສາມາດນໍາໃຊ້ສິດທິຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອລົງຄະແນນສຽງດ້ວຍການນໍາໃຊ້ແມ່ ແບບ ການລົງຄະແນນສຽງເລືອກຕັ້ງໄດ້.

ນອກຈາກນັ້ນ ແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງຂອງຄະນະກໍາມາທິການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC) ໄດ້ພັດທະນາບັ້ມຄູ່ມືແນະນໍາການເລືອກຕັ້ງຂຶ້ນມາເພື່ອແນະນໍາວິທີການນໍາໃຊ້ແມ່ແບບການລົງຄະ ແນນສຽງ ແລະ ວິທີການສະໜັບສະໜູນຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາໃນມື້ຈັດການເລືອກຕັ້ງ. ຄະນະກໍາມາທິການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC) ໄດ້ເຊີນເອົາຜູ້ຕາງໜ້າຈາກຂະແໜງການຄົນພິການ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຢ່າງເປັນປົກກະຕິເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຂໍ້ສະເຫນີແນະຕ່າງໆໃນການສະໜັບສະ ໜູນຄົນພິການຢູ່ໃນຂະບວນການຂອງການເລືອກຕັ້ງ. ຄະນະກໍາມາທິການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC) ວາງແຜນການເພື່ອໃຫ້ການເຄື່ອນທີ່ກ່ອນແມ່ແບບການລົງຄະແນນ ສໍາລັບຄົນພິການທີ່ຈະມາລົງຄະແນນສຽງ. ໃນການຮ່ວມມືກັບຄະນະກໍາມະການເຂດ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ, ຄະນະກໍາມາທິການເລືອກຕັ້ງແຫ່ງຊາດ (NEC) ວາງແຜນການສົ່ງເສີມແມ່ແບບການລົງຄະແນນສຽງໂດຍຜ່ານຂະບວນການໂຄສະນາປະຊາສໍາພັນ.

ການປະຕິບັດນີ້ ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໄດ້ເຖິງຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນຢ່າງແທ້ຈິງ ຂອງສິດເສລີພາບໃນ ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາເກີດຄວາມຮູ້ສຶກມີກຽດສັກສີ ຂອງຄວາມເປັນມະນຸດຢ່າງຊອບທໍາ.

ກິດຈະກໍາເພື່ອນໍາໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມລະດັບຊາດເພື່ອແລກປ່ຽນການປະຕິບັດທີ່ດີກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວ ສານການເລືອກຕັ້ງ ແລະ ຈັດການປຸກຈິດສໍານຶກ ລະຫວ່າງ ບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ (ໂທລະພາບ, ນັກຂ່າວ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ບັນດາ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການຕ່າງໆ).

ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໂດຍຜ່ານ ການສື່ສານດ້ວຍຖ້ອຍຄໍາປາກເປົ່າສໍາລັບ ຄົນພິການ

ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍມີຜູ້ຖືກຜົນກະທົບຈາກລະເບີດສົງຄາມຈຳນວນຫຼາຍທີ່ເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າກາຍເປັນຄົນພິການ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜູ້ທີ່ດໍາລົງຊີວິດຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ໄດ້ຖືກຈຳກັດໃຫ້ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ເຮືອນຂອງພວກເຂົາເປັນສ່ວນໃຫ່ຍ, ການເຂົ້າເຖິງ ການບໍລິການດ້ານມິຈຳກັດ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃດເລີຍ.

ໃນປີ 2008 ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ ຢູ່ແຂວງຊຽມຣຽບ (Siem Reap) ໄດ້ຮັບການ ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍ ການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການປະເທດກໍາປູເຈຍ ແລະ ບັນດາ ຄູ່ຮ່ວມງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຜູ້ນໍາທີ່ເປັນຄົນພິການໄດ້ຮັບການປຸກລະດົມເພື່ອການດໍາເນີນການຝຶກອົບ ຮົມກ່ຽວກັບເຄືອຂ່າຍ ແລະ ຄວາມສໍານິຊໍານານຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານສາທາລະນະແກ່ປະ ຊາຊົນຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ.

ປະຊາຊົນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດປະເທດກໍາປູເຈຍ, ຜູ້ທີ່ເປັນຄົນພິການ ຫຼື ບໍ່ເປັນຄົນພິການ, ບໍ່ມີໂທ ລະທັດ, ວິທະຍຸ, ອິນເຕີເນັດ, ໂທລະສັບ ແລະ ອື່ນໆ. ການສ້າງຕັ້ງ ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອ ຕົນເອງຂຶ້ນໃໝ່ເພື່ອຄົນພິການຫຼາຍໆກຸ່ມໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອຄົນພິການຫຼາຍຄົນໃຫ້ໄດ້ມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

ທ່ານ ຮິນ ຊາງ, ທີ່ເປັນຄົນພິການຕາ ຢູ່ແຂວງຊຽມຣຽບ (Siem Reap) ໄດ້ກ່າວວ່າ, ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຖືກປ່ອຍປະລະເລີຍໂດຍຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມເຮັດໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີຄວາມຮູ້ສຶກໝົດຫວັງ. ນັບແຕ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມ ຮູ້ເພີ່ມເຕີມ ແລະ ໄດ້ຮຽນຮູ້ ເພີ່ມເຕີມ ແລະ ຮຽນຮູ້ສິ່ງຕ່າງໆທີ່ຢູ່ອ້ອມຕົວຂ້າພະເຈົ້າ. ປະຈຸບັນນີ້ ຊາວບ້ານໃນທ້ອງຖິ່ນເຄົາລົບນັບຖື ແລະ ໃຫ້ສະໜັບສະໜູນຂ້າພະເຈົ້າ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບການຮຽນຮູ້ວ່າ ຄົນພິການສາມາດໄດ້ຮັບການບໍລິການດູແລສຸຂະພາບໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຢູ່ທີ່ສູນປິ່ນປົວ ແລະ ຮັກສາສຸຂະພາບ. ຂ້າພະເຈົ້າຍິນດີທີ່ຈະໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານດັ່ງກ່າວ ຈາກຜູ້ນໍາກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ.

ຂ້າພະເຈົ້າເຄີຍມີປະສົບປະການຖືກເວົ້າເຍາະເຍັ້ຍຢູ່ໃນສາທາລະນະ ແລະ ກໍ່ໄດ້ປ່ອຍປະລະເລີຍຈາກຊຸມຊົນ. ແຕ່ວ່າຫຼັງຈາກການເຂົ້າຮ່ວມກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ, ຂ້າພະເຈົ້າຕິໃຈທີ່ຈະຮຽນ ຮູ້ວ່າມີຄົນພິການຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍທີ່ເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆທາງສັງຄົມເພື່ອຍົກສູງ ການປຸກຈິດສໍານິກ. ໂດຍຜ່ານ ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ, ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ໄດ້ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບສິດທິຂອງຄົນພິການຫຼາຍຂຶ້ນ. ໃນປັດຈຸບັນນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກວ່າ ບໍ່ມີການຈຳແນກ ດັ່ງທີ່ຄົນຈຳນວນຫຼາຍໃຫ້ການເຄົາລົບນັບຖື ແລະ ເຫັນວ່າຂ້າພະເຈົ້າກໍ່ ເປັນຄົນໆນຶ່ງເຊັ່ນກັນ, ທ່ານ ນາງ ເພນ ຢອນ, ເປັນຄົນພິການທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການ ປາກ ເວົ້າຢູ່ແຂວງຊຽມຣຽບ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ການສ້າງເຄືອຂ່າຍ ລະຫວ່າງ ອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ ແລະ ຜູ້ນໍາຂອງກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອ ຕົນເອງຂອງຄົນພິການສາມາດຊ່ວຍໃນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານສາທາລະນະ, ລວມທັງບັນຫາ ຂອງຄົນພິການ.

ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ ຢູ່ບ້ານຈຸກຣັດທ໌ (Chhouk Rath), ແຂວງຊຽມຣຽບ (Siem Reap), ໄດ້ມີພາລະບົດບາດອັນສໍາຄັນໃນການຊ່ວຍເຫຼືອສະໜັບສະໜູນດ້ານສິດທິຂອງຄົນພິການ. ໄດ້ຮັບການເອື້ອອໍານວຍຄວາມສະດວກໂດຍກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ, ຄົນພິການ ແລະ ສະມາຊິກຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ, ອໍານາດການປົກຄອງບ້ານ, ຜູ້ນໍາຕ່າງໆຂອງແຕ່ລະໜ່ວຍງານ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆຂອງທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຮ່ວມກັນພັດທະນາລະບົບການສື່ສານທີ່ດີ ແລະ ເຄືອ ຂ່າຍນີ້ຂຶ້ນມາ. ບັນດາອາສາສະໝັກຜູ້ທີ່ໄດ້ມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນທີ່ຈະສະໜັບສະໜູນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານການບໍລິການສາທາລະນະຕ່າງໆໄດ້ຮັບການຊຸກຍູ້ເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຄົນພິການຢູ່ ໃນໝູ່ບ້ານຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ.

ທ່ານ ວົງ ສຣັກຄ໌, ນາຍບ້ານບ້ານຈຸກຣັດທ໌ (Chhouk Rath) ໄດ້ກ່າວວ່າ, ຢູ່ໃນໝູ່ບ້ານຂອງພວກ ເຮົາມີກອງປະຊຸມກຸ່ມສາມັກຄີ. ບັນດາຜູ້ຕ່າງໆຫນ້າຈາກຂະແໜງການຕ່າງໆ ແລະ ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອ ຕົນເອງຂອງຄົນພິການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມເພື່ອສົນທະນາກ່ຽວກັບບັນຫາຕ່າງໆຂອງຊຸມຊົນ. ກອງປະຊຸມຂອງກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ ແມ່ນໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນທຸກໆ 2 ອາທິດໃນ ຂະນະທີ່ກອງປະຊຸມກຸ່ມສາມັກຄີແມ່ນໄດ້ຈັດຂຶ້ນໜຶ່ງຄັ້ງຕໍ່ເດືອນ.

ກອງປະຊຸມໄດ້ຖືກຈັດລຽງຂຶ້ນເປັນຮອບປະຖົມມະເລີກເພື່ອປະເມີນຜົນ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ແລະ ສົ່ງເສີມການປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ສາທາລະນາກ່ຽວກັບການບໍລິການຕ່າງໆ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທົ່ວໄປທີ່ມີຢູ່ໃນຊຸມຊົນ.

ທ່ານ ສຣັກຄ໌ ໄດ້ກ່າວຕື່ມອີກວ່າ ບັນດາຜູ້ນຳທີ່ເປັນຄົນພິການໄດ້ຖືກເຊີນຂ້າຮ່ວມໃນກອງ ປະຊຸມສາມັນຂອງກຸ່ມສາມັກຄີຢູ່ໃນຊຸມ ຊົນ ຂອງພວກເຮົາ. ກອງປະຊຸມໄດ້ຕົກລົງສະຖານທີ່ສົ່ງເສີມ ການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບສິດທິຂອງຄົນພິການ, ຄວາມເປັນຫວ່າງ ເປັນໄຍ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆ. ມີຫຼາຍວິທີທີ່ຈະດຳເນີນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສາສາທາລະນະໃຫ້ແກ່ແຕ່ລະຄົນຢູ່ໃນຊຸມຊົນ. ບັນ ດາຜູ້ນຳທີ່ເປັນຄົນພິການໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ພວກເຮົາຮູ້ກ່ຽວກັບການສື່ສານ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຈາກທັດສະນາຂອງຄວາມພິການ. ໂທລະສັບມືຖື ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຮັບການນຳໃຊ້ເພື່ອຕິດຕໍ່ສື່ສານກັບຫົວ ໜ້າກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ ແລະ ກຸ່ມສາມັກຄີເພື່ອຮັບປະ ກັນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວ ສານ.

ໂດຍການລົງໄປຢ້ຽມຢາມເຮືອນ ແລະ ການນຳໃຊ້ການສື່ສານທີ່ສາມາດເຂົ້າ ຮອດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ ຢູ່ ແຂວງຊຽມຮຽບ (Siem Reap) ໄດ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກກ່ຽວກັບການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບການບໍລິການສາທາລະນະ ລະຫວ່າງ ອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ ແລະ ຄົນພິການຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ. ພວກເຂົາເຈົ້າຮັບຮູ້ບັນຫາຕ່າງໆ ແລະ ຄວາມເປັນຫວ່າງເປັນໃຍເນື່ອງຈາກວ່າພວກເຂົາເຈົ້າເປັນຄົນພິການດ້ວຍກັນ. ກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງໄດ້ມີກອງປະຊຸມທຸກເດືອນ ໃນຂະນະດຽວກັນທຸກໆສອງອາທິດໄດ້ມີກອງປະຊຸມເພື່ອຄວາມເປັນເອກະພາບ ກັນຂອງກຸ່ມ

ກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

-ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຈຸດປະສານງານ ສຳລັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ການບໍລິການ ສາທາລະນະ ໂດຍຜ່ານການສື່ສານ.

ທ່ານ ນາງ ພັນ ຢອນ ແລກປ່ຽນປະສົບການຂອງລາວກັບການທີ່ເປັນ ສະມາຊິກຂອງກຸ່ມຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງຂອງຄົນພິການ

ທ່ານ ວົງ ສຣັກຄ໌ ອະທິບາຍການປະຕິບັດທີ່ດີກ່ຽວກັບການເຂົ້າ ເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ

ການສົ່ງເສີມຂອງການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການສຶກສາ, ອຸປະກອນການສື່ສານຕ່າງໆ ຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍ

ເມື່ອຫຼາຍປີກ່ອນ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ການສຶກສາ ແລະ ອຸປະກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ (IEC) ຍັງບໍ່ທັນມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງສໍາລັບໝົດທຸກຄົນ. ຄົນພິການຈຳນວນຫຼາຍ, ລວມທັງຄົນທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນ ແລະ ຄົນພິການທາງສາຍຕາບໍ່ມີວິທີການທີ່ຈະໄດ້ ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ສົມບູນແບບທີ່ສ້າງຄວາມອາດສາມາດອັນສໍາຄັນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ.

ຖ້າຫາກວ່າ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານໄດ້ຮັບການຂຽນໃຫ້ຢູ່ໃນຮູບແບບທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນຢູ່ໃນກະດາດເຈ້ຍແຜ່ນໜຶ່ງ, ຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາບໍ່ສາມາດອ່ານໄດ້. ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ຄົນພິການທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງ ຍາກໃນການໄດ້ຍິນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ຈະເຂົ້າໃຈຂໍ້ຄວາມຕ່າງໆ ໂດຍຜ່ານການສື່ສານທີ່ໃຊ້ຖ້ອຍຄໍາປາກເປົ່າ. ມີຄົນພິການຫຼາຍປະເພດຜູ້ທີ່ມີຄວາມກັງວົນກ່ຽວກັບບັນດາອຸປະກອນການສື່ສານຕ່າງໆ (IEC), ຊຶ່ງຄົນທົ່ວໄປທີ່ບໍ່ເປັນຄົນພິການອາດຈະນໍາໃຊ້ເຄື່ອງດັ່ງກ່າວ.

ດ້ວຍເຫດນັ້ນ, ມັນເປັນສິ່ງສໍາຄັນສໍາລັບທຸກໆຄົນ, ໂດຍບໍ່ຄໍານຶງເຖິງຄວາມພິການໃນການນໍາມາເປັນປະເດັນສໍາຂອງການເຂົ້າເຖິງອຸປະກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ (IEC) ເຊັ່ນຄືດັ່ງ: ພາບປະກອບ, ການແຕ້ມຮູບພາບຕ່າງໆ, ແຜນວາດ, ການແປພາສາມື, ຕົວໜັງສືນູນ (Braille) ແລະ ອຸປະກອນການຄ້າຊື້ຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ.

ຍັງມີຄົນຫຼາຍຄົນທີ່ຍັງບໍ່ມີຄວາມຮູ້ການເຂົ້າເຖິງອຸປະກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ (IEC) ທີ່ສາ ມາດ ຊ່ວຍເຫຼືອຄົນພິການປະເພດຕ່າງໆ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜູ້ທີ່ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ. ການທີ່ເຂົ້າໃຈ ໄດ້ງ່າຍຮູບແຕ້ມ ແລະ ແຜນວາດອື່ນໆທີ່ສາມາດສໍາຜັດໄດ້ ຈາກຄົນພິການຫຼາຍປະເພດ, ໂດຍສະ ເພາະແມ່ນເດັກນ້ອຍພິການ. ໃນລັກສະນະທີ່ຄ້າຍຄືກັນ, ຕົວໜັງສືນູນ (Braille) ແລະ ອຸປະກອນ ການສື່ສານດ້ວຍສຽງ ກໍ່ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອຄົນພິການທີ່ສູນເສຍການເບິ່ງເຫັນໄດ້ວ່າມີສິ່ງໃດແດ່ທີ່ກໍາລັງເກີດຂຶ້ນອ້ອມຮອບໂຕຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ອີງຕາມການສໍາຫຼວດໃນປີ 2009 ໂດຍອົງການສາກົນເພື່ອຄົ້ນພົບການປະຈໍາປະເທດກໍາປູເຈຍ, ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນບັນດາຄົນພິການຜູ້ທີ່ມີຄວາມບົກຜ່ອງທາງດ້ານການເບິ່ງເຫັນ, ຜູ້ທີ່ມີຄວາມບົກຜ່ອງທາງດ້ານການໄດ້ຍິນ ແລະ ຜູ້ພິການທາງບັນຍາໄດ້ມີການຈໍາກັດໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ. ໄດ້ມີກິດຈະກຳໃນສະໜັບສະໜູນການເຂົ້າເຖິງສື່ອຸປະກອນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນທາງຢູ່ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍ.

ນັບຕັ້ງແຕ່ ປີ 2011 ອົງການສາກົນເພື່ອຄົ້ນພົບການ ປະຈໍາປະເທດກໍາປູເຈຍ ໄດ້ຜະລິດອຸປະກອນ ການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ (IEC) ແບບງ່າຍດາຍ ສໍາລັບຄູຝຶກຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສ້າງ ຄວາມເຂົ້າໃຈລະຫວ່າງບັນດາຄົນພິການກ່ຽວກັບຄວາມຮຸນແຮງທາງເພດ, ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ, ການວາງແຜນລູກທ່າງ ແລະ ການປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອເອດສໄອວີ/ໂລກເອດສ.

ທ່ານ ດຣ ວິວັດ ຊຸ, ຜູ້ຈັດການບໍລິຫານໂຄງການພື້ນຖານພິການຂອງອົງການສາກົນເພື່ອຄົ້ນພົບການ ປະຈໍາປະເທດກໍາປູເຈຍ, ໄດ້ກ່າວວ່າ ອຸປະກອນການຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆຂອງພວກເຮົາແມ່ນໄດ້ອອກ ແບບຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນກຸ່ມເປົ້າໝາຍ. ມີສິ່ງຫຼາຍຢ່າງປະສົມປະສານກັນ, ງ່າຍທີ່ຈະເຂົ້າ ໃຈຮູບພາບຕ່າງໆທີ່ປະຈັກຕາ ແລະ ຮູບແຕ້ມອື່ນໆທີ່ໄດ້ເອົາມານໍາໃຊ້ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສາມາດເຂົ້າໃຈເຖິງ ບັນຫາທີ່ສະຫຼັບສັບຊ້ອນຢູ່ໃນໂຄງການຝຶກອົບຮົມຂອງພວກເຮົາ, ບັນດາອຸປະກອນເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍໂດຍສະເພາະແມ່ນສໍາລັບແມ່ຍິງພິການທາງດ້ານການໄດ້ຍິນ.

ອຸປະກອນກາສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍຢ່າງ ແມ່ນໄດ້ຮັບການຜະລິດໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິ ການປະເທດກໍາປູເຈຍ (CDPO). ສໍາລັບການປຸກຈິດສໍານຶກກ່ຽວກັບບັນຫາຕ່າງໆຂອງຄົນພິການ ແລະ ຄວາມຫ່ວງໃຍອື່ນໆ, ລວມທັງການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ.

ອຸປະກອນຕ່າງໆກ່ຽວກັບການສຶກສາຂໍ້ມູນຂ່າວສານຊຸມຊົນ (IEC) ທີ່ໄດ້ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການຝຶກອົບຮົມ ໂດຍອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການ ປະຈໍາປະເທດກໍາປູເຈຍ

ການເຂົ້າເຖິງການປຸກຈິດສໍານຶກທ້ອງຖິ່ນ ໄດ້ຜະລິດຂຶ້ນມາໂດຍອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການປະຈໍາປະເທດກໍາປູເຈຍ

ທ່ານ ນາງ ສິມອນ ຊາກຣີຢາ, ແມ່ຂອງຜູ້ທີ່ເປັນພິການທາງປັນຍາ, ໄດ້ກ່າວວ່າ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການປະເທດກຳປູເຈຍ (CDPO) ແລະ ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການປະຈຳປະເທດກຳປູເຈຍໄດ້ໃຫ້ໂອກາດແກ່ຂ້າພະເຈົ້າໃນການເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆ ແລະ ສະໜອງອຸປະກອນ ການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງສຳລັບລູກຊາຍຂອງຂ້າພະເຈົ້າ ທີ່ເປັນຄົນອໍທິສຕິກ. ມີຮູບພາບ ແລະ ຄຳບັນຍາຍອື່ນຕ່າງໆ, ລາວສາມາດເຂົ້າໃຈຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະມີຄວາມດີໃຈສະເໝີທີ່ຈະໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທາງສັງຄົມ ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຂອງ ຂ້າພະເຈົ້າ.

ທ່ານ ນາງ ສິມອນ ຈັກຣີຢາ ອະທິບາຍຄວາມໝາຍຂອງຮູບແຕ້ມຕ່າງໆ

ອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ຮ່ວມມືກັບອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການປະຈຳປະເທດກຳປູເຈຍ ໄດ້ພັດທະນາປຶ້ມຄູ່ມືການສຶກສາຕ່າງໆ ເປັນພາສານູນ (Braille) ແລະ ຄູ່ມືທີ່ມີສຽງສຳລັບ ຄົນຕາບອດ ໃນປີ 2004. ຄູ່ມືການຝຶກອົບຮົມເປັນພາສານູນ (Braille) ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາສຳລັບ ຄູອາຈານ. ປຶ້ມຄູ່ມືພາສາມືໄດ້ຜະລິດຂຶ້ນມາສຳລັບນັກສຶກສາຄົນຫູໜວກໃນປີ 2012. ເພື່ອຊ່ວຍ ໃນການພັດທະນາດ້ານການສຶກສາຂອງຄົນຕາບອດ ແລະ ນັກສຶກສາຄົນຫູໜວກຢ່າງວ່ອງໄວ, ການ ບັນທຶກ (MP3) ຕ່າງໆ ແລະ ຄລິບວິດີໂອກໍໄດ້ສະໜອງໃຫ້ຢູ່ໃນຫ້ອງຮຽນເຊັ່ນກັນ.

ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມດີໃຈເປັນຢ່າງຍິ່ງເມື່ອເວລາທີ່ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເຫັນປຶ້ມຄູ່ມືພາສາມືສຳລັບນັກ ສຶກສາ ຊັ້ນຮຽນປີທີ 1 ປີທີ 6. ປະຈຸບັນນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າສາມາດອ່ານ ແລະ ຂຽນໜັງສືໄດ້. ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮຽນຮູ້ວິທີການດຳລົງຊີວິດດ້ວຍຄວາມຊື່ສັດ. ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີຄວາມຫວັງວ່າທຸກໆຮູບ ພາບ, ປຶ້ມຄູ່ມື ແລະ ແຜ່ນພັບ ແລະ/ຫຼື ບົດບັນຍາຍຕ່າງໆຈະປະກອບດ້ວຍການແປພາສາມື. ດັ່ງນັ້ນພວກເຮົາທຸກຄົນ, ທີ່ເປັນຄົນຫູໜວກໄດ້ເຂົ້າໃຈວ່າສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ເປັນເຄື່ອງມືດີກວ່າສຳລັບພວກເຮົາ, ທ່ານ ນາງ ຮຽງ ດາເລນ, ທີ່ເປັນນັກສຶກສາຄົນຫູໜວກ ຢູ່ທີ່ອົງການຄຣູສາຣ໌ເມ (Krousar Thmey) ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ໃນປີ 2007, ສະມາຄົມຄົນຕາ ຢູ່ໃນປະເທດກຳປູເຈຍ (ABC) ຮ່ວມມືກັບອົງການເກັບກຳຂໍ້ມູນລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງຢູ່ທີ່ປະເທດຫວຽດນາມໄດ້ຜະລິດອຸປະກອນຊີດີສຽງ (audio CD) ບາງຢ່າງສຳລັບ ການສິດສອນກ່ຽວກັບວິທີທີ່ຄົນຕາສາມາດຢ່າງ ແລະ ການເຮັດວຽກເຮືອນຢ່າງເປັນອິດສະຫຼະ. ການບັນທຶກສຽງ (audio CD) ແມ່ນໄດ້ລວມເອົາຄວາມທັກສະທາງດ້ານກະສິກຳ.

ທ່ານ ນາງ ເທບ ໂສພອນ, ເປັນຄົນທີ່ມີຄວາມເປັນພິການທາງດ້ານສາຍຕາ ຢູ່ສະມາຄົມຄົນຕາປະເທດກຳປູເຈຍ (ABC), ໄດ້ກ່າວວ່າ ຂ້າພະເຈົ້າ ໄດ້ມີຄວາມພາກພູມໃຈຫຼາຍ ເມື່ອເວລາທີ່ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບອຸປະກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ (IEC) ຈາກສະມາຄົມຄົນພິການຕາປະເທດກຳປູເຈຍ (ABC). ມັນໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ກະຕຸ້ນຄວາມຮູ້ຂອງຂ້າພະເຈົ້າ, ເຮັດໃຫ້ຄວາມສຳນືຊຳນານ ແລະ ກໍ່ໄດ້ໃຫ້ໂອກາດຕ່າງໆແກ່ໃນການເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ແລະ ຝຶກອົບຮົມຫຼາຍຢ່າງຢູ່ໃນຊຸມຊົນ. ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກພູມໃຈເປັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ຄົນພິການທາງດ້ານສາຍຕາຜູ້ອື່ນໆຢູ່ທີ່ສະມາຄົມຄົນຕາປະເທດກຳປູເຈຍ (ABC) ຜູ້ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ. ຂ້າພະເຈົ້າຢາກໃຫ້ລັດ ຖະບານກຳປູເຈຍມີການສະໜັບສະໜູນໃນການເຂົ້າເຖິງອຸປະກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ (IEC) ເຂົ້າໃນລະບົບການສຶກສາຂອງພວກເຮົາ, ເພື່ອໃຫ້ຄູອາຈານຢູ່ໃນໂຮງຮຽນ ສາມາດນຳໃຊ້ອຸປະກອນ ການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ (IEC) ທີ່ເປັນເຄື່ອງມືສຳລັບການຮຽນຮູ້ຢູ່ໃນນັ້ນຫ້ອງຮຽນຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການພື້ນຖານຂອງມາດຕາ 21 ຂອງສົນທິສັນຍາສະຫະປະຊາຊາດ ວ່າດ້ວຍ ສິດທິຂອງຄົນພິການ, ທີ່ໄດ້ແກ້ໄຂອຸປະກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ (IEC) ໃຫ້ງ່າຍດາຍໃນການນຳໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ການພິຈາລະນາສະພາບການພັດທະນາຂອງປະເທດກຳປູເຈຍ, ອຸປະ ກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ (IEC) ທີ່ສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາຊຸມຊົນທັງໝົດ ໃນໄລຍະຍາວນານ.

ກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ການພັດທະນາບົດແນະນຳກ່ຽວກັບອຸປະກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ (IEC) ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ ເພື່ອຈະໄດ້ແລກປ່ຽນກັບສາທາລະນະ
- ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບວິທີການນຳໃຊ້ປຶ້ມຄູ່ມື
- ຈັດກອງປະຊຸມສຳມະນາເພື່ອນຳສະເໜີບົດແນະນຳອຸປະກອນການສື່ສານທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ (IEC) ແລະ ຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງແຜນການປະຕິບັດງານ.

ກໍລະນີສຶກສາຢູ່ ສປປ ລາວ

ການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET) ສໍາລັບສະມາຄົມນັກຂ່າວລາວ

ການທີ່ບໍ່ມີຄວາມຮູ້ທີ່ເໝາະສົມກ່ຽວກັບຄວາມພິການມັກຈະນໍາໄປສູ່ການຕີລາຄາຮູບພາບຂອງຄົນພິການຜິດໄດ້. ຕ້ອງພິຈາລະນາວ່າພວກເຂົາເຈົ້າແມ່ນຫນຶ່ງໃນການເປັນຜູ້ທີ່ປະກອບສ່ວນສໍາຄັນໃນການ ແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢ່າງທ່ວງທັນເວລາຢູ່ໃນສັງຄົມ, ພາລະບົດບາດນັກຂ່າວ ເປັນສິ່ງສໍາຄັນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ ສໍາລັບການປ່ຽນແປງແນວຄວາມຄິດໃນທາງດ້ານລົບ ແລະ ຫັດສະນະຄະຕິດ້ານລົບຕໍ່ກັບຄົນພິການ, ກ່າວໂດຍທ່ານ ນາງ ຄາໂຮລາຍ ເກີຣິນ, ທີ່ປຶກສາ ດ້ານສິດທິ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄົນພິການ, ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການ ສ.ປ.ປ. ລາວ.

ຢູ່ໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ ໄດ້ມີຫຼາຍອົງການທັງພາຍໃນປະເທດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດ ລັດຖະບານທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບຄົນພິການ ແລະ ການພັດທະນາ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ແຕ່ຍັງບໍ່ໄດ້ມີ ວິທີການສະເພາະເພື່ອຍົກສູງລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມພິການໃນບັນດາຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກກ່ຽວກັບສື່ມວນຊົນໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ຢູ່ໃນບັນດາຄໍາສັບອື່ນໆບໍ່ມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ເໝາະສົມກ່ຽວ ກັບຄວາມພິການຈາກມຸມມອງຂອງສື່ມວນຊົນ.

ບົດຮຽນກ່ຽວກັບການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ

ໃນປີ 2009 ການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET) ໄດ້ນໍາ ສະເໜີຢູ່ໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ, ໂດຍການຮ່ວມມືລະຫວ່າງສະມາຄົມຄົນພິການແຫ່ງຊາດລາວ (ສພຊລ) ແລະ ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການປະຈໍາ ສປປ ລາວ. ໄດ້ຈັດການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET) ໃຫ້ແກ່ນັກຂ່າວ ແລະ ສະມາຄົມນັກຂ່າວລາວ ຈໍານວນທັງຫມົດ 50 ທ່ານ ທີ່ເປັນກຸ່ມເປົ້າຫມາຍຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຕົ້ນຕໍ. ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຂອງການຝຶກອົບ ຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET) ແມ່ນເສີມຂະຫຍາຍເພີ່ມຄວາມເຂົ້າໃຈ ລະຫວ່າງຂອງບັນດານັກຂ່າວກ່ຽວກັບຄວາມພິການ ແລະ ເພື່ອປ່ຽນແປງຄວາມຮັບຮູ້ຂອງພວກເຂົາ ເຈົ້າທີ່ມີຕໍ່ຄົນພິການໄປໃນທິດທາງທີ່ເປັນດ້ານບວກ. ທີມງານຄູຝຶກຈາກໜ່ວຍງານສົ່ງເສີມສິດຂອງຄົນ ພິການຂອງ ສພຊລ, ໄດ້ມີຄວາມສໍານິຊໍານານ ແລະ ປະສົບການກ່ຽວກັບການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET) ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການສາກົນ ເພື່ອຄົນພິການ ປະຈໍາ ສປປ ລາວ.

ປະມານ 60 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງນັກຂ່າວທີ່ໄດ້ເຂົ້າໃນການຝຶກອົບຮົມ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວໄດ້ມີການ ຕອບຮັບວ່າພວກເຂົາເຈົ້າຫາກໍໄດ້ຮັບຮູ້ທັດສະນະຄະຕິທາງສັງຄົມຂອງຄົນພິການທີ່ຄວນຈະໄດ້ຮັບ ການນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຂອງສື່ມວນຊົນ, ໄດ້ກ່າວໂດຍທ່ານ ແສງສຸລິ ພິມມະສອນ, ຄູຝຶກດ້ານສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີ ພາບຂອງຄົນພິການ (DRET).

ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮຽນຮູ້ຫຼາຍສິ່ງຫຼາຍຢ່າງກ່ຽວກັບຄວາມພິການໂດຍຜ່ານການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET). ມັນຊ່ວຍໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ມີການປ່ຽນແປງມຸມມອງທີ່ເປັນ ທາງລົບຫຼາຍດ້ານ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈສະພາບການ ແລະ ຄວາມຮູ້ສຶກຂອງຄົນພິການ. ຂ້າພະເຈົ້າ ຈະນໍາໄປແກ້ໄຂຂໍ້ກໍານົດຕ່າງໆທີ່ຂ້າພະເຈົ້ານໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສິດທິຂອງ ຄົນພິການ, ໄດ້ກ່າວໂດຍ ທ່ານ ນາງ ພິດສະໄໝ ສຸວັນນະລາດ, ຜູ້ລາຍງານຂ່າວ ຈາກສໍານັກຂ່າວ ສານປະເທດລາວ (KPL).

ໃນໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ, ທ່ານ ບຸນໂຮມ ສຸວັນນະລາດ, ຜູ້ລາຍງານຂ່າວຂອງຫນັງສືພິມສະຫະພັນກໍາ ມະບານລາວ, ບໍ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ ບໍ່ໄດ້ພິຈາລະນາຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆ ແລະ ຊະຕາກໍາຂອງ ຄົນພິການ. ຂ້າພະເຈົ້າຄິດວ່າພວກເຂົາເຈົ້າເປັນບຸກຄົນຜູ້ທີ່ບໍ່ສາມາດຈະເປັນຜູ້ນໍາໄດ້. ຢູ່ໃນມຸມ ມອງຂອງຂ້າພະເຈົ້າພວກເຂົາເຈົ້າເປັນພາລະແບກຫາບໜັກໜ່ວງຕໍ່ສັງຄົມຂອງພວກເຮົາທີ່ຕົກຢູ່ໃນສະພາບການຢ່າງສິ້ນຄວາມຫ້ວງ. ແຕ່ການຝຶກອົບຮົມໄດ້ເຮັດໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບຮູ້ວິທີການທີ່ ຂ້າພະເຈົ້າຄວນຈະສໍານຶກຕໍ່ກັບຄົນພິການ. ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮຽນຮູ້ວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າມີຄວາມສາມາດ ຕ່າງໆຂອງພວກເຂົາເຈົ້າເອງ. ພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດເບິ່ງແຍງດູແລຕົວເອງໄດ້ ແລະ ເຮັດສິ່ງຕ່າງໆ ໄດ້ເຊັ່ນດຽວກັນກັບບຸກຄົນອື່ນໆທົ່ວໄປ.

ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET) ອື່ນໆໄດ້ຕອບ ຮັບວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າຈະນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ໄດ້ຮຽນຮູ້ຈາກການຝຶກອົບຮົມເຂົ້າໃນການເຮັດວຽກຂອງພວກເຂົາ ເຈົ້າ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນເວລາທີ່ຂຽນບົດຂ່າວກ່ຽວກັບຄົນພິການ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າ ການເນັ້ນໜັກລັກສະນະໄປໃນທິດທາງບວກຂອງຄົນພິການສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ມວນຊົນທົ່ວໄປເຂົ້າໃຈຄຸນຄ່າຂອງຄົນພິການໄດ້.

ມັນເປັນສິ່ງຈຳເປັນສຳລັບບັນດານັກຂ່າວລາວທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວຫຼາຍຢູ່ໃນວິທີການທີ່ສື່ມວນຊົນຈະໄດ້ສະແດງຮູບລັກສະນະນິໄສໃຈຄໍຂອງຄົນພິການເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງສື່ມວນຊົນຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ, ລວມທັງໜັງສືພິມ, ໂທລະພາບ, ວິທະຍຸ ແລະ ສິ່ງພິມອື່ນໆ.

ປະຕິບັດຕາມການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານບວກ, ສພຊລ ໄດ້ມີການຮ່ວມມືກັບອົງການສາກົນເພື່ອຄົ້ນ ພິການ ປະຈຳ ສປປ ລາວ ມີແຜນການທີ່ຈະສືບຕໍ່ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບສື່ມວນຊົນ ແລະ ຄວາມ ເປັນພິການ ຊຶ່ງເປັນ ຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຈຳເປັນຫຼາຍເພື່ອຍົກສູງຄວາມຮັບຮູ້ບັນຫາທີ່ສຳຄັນຂອງ ຄວາມພິການຢູ່ໃນປະເທດ, ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ແມ່ນສິດທິຂອງຄົນພິການ, ໄດ້ກ່າວໂດຍ ທ່ານບຸນວຽນ ຫຼວງຍອດ, ປະທານບໍລິຫານງານ ສະມາຄົມຄົນພິການແຫ່ງຊາດລາວ (ສພຊລ).

ອີກຢ່າງນຶ່ງ, ຜົນໄດ້ຮັບທີ່ສຳຄັນກໍຄືຕ້ອງໄດ້ຂະຫຍາຍການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບ ຂອງຄົນພິການ (DRET) ຢູ່ໃນລະດັບຕ່າງໆຂຶ້ນເມືອງໃນ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2015-2014, ທີ່ຈະໄດ້ຮັບສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານຂອງປະເທດເບລຢຽມ. ມີຄາດໝາຍວ່າ ການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດນີ້ຈະໄດ້ເປີດກວ້າງຂອບເຂດຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ແຕກຕ່າງກັນສຳລັບສັງຄົມຂອງພວກເຮົາ.

ທ່ານ ຄຳອ້ວນ ທອງສຸກ, ຄູຝຶກດ້ານສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET) ເຊື່ອໝັ້ນວ່າ, ນີ້ເປັນການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ພວກເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ໃນການອະນາຄົດ. ຕາມຜົນທີ່ໄດ້ ຮັບຂອງກິດຈະກຳໄລຍະທີ່ຜ່ານມາ, ແມ່ນໄດ້ມີແຜນການທີ່ຈະເພີ່ມຈຳນວນຂອງຄູຝຶກສຳລັບກິດຈະ ກຳນີ້, ຊຶ່ງເປັນຕົວຊີ້ວັດທີ່ຈະແຈ້ງວ່າຄຳຫມັ້ນສັນຍາຂອງເຮົາທີ່ຈະສ້າງໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງໃນທາງບວກຈະມີຄວາມຍືນຍົງຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມສິດທິ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຂອງຄົນພິການ (DRET) ແລະ ການຝຶກອົບຮົມສື່ມວນຊົນໃຫ້ແກ່ນັກຂ່າວຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງວຽງຈັນ, ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ແຂວງຈຳປາສັກ.

ກິດຈະກຳການຫຼິ້ນເກມຕ່າງໆທີ່ນຳໃຊ້ໃນການຝຶກອົບຮົມບັນດາຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ

ການຝຶກອົບຮົມຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຈາກສະມາຄົມນັກຂ່າວລາວ

ການຝຶກອົບຮົມການນໍາໃຊ້ພາສາມືຂັ້ນພື້ນຖານ ສໍາລັບພະນັກງານສາທາລະນະສຸກຢູ່ບັນດາໂຮງໝໍຕ່າງໆ

ໂດຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເລື່ອງຂອງຄວາມພິການສ່ວນໃຫຍ່ພວກເຮົາໄປໂຮງໝໍຖ້າຫາກວ່າພວກເຮົາຕ້ອງ ການການປົນປົວທາງການແພດ. ບຸກຄົນຜູ້ທີ່ຫຼຸດລົງ ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນກໍ່ຫວັງ ວ່າຈະຕ້ອງໄດ້ໄປໂຮງໝໍເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບການປົນປົວທີ່ເໝາະສົມໂດຍທ່ານໝໍຕາມສິ່ງທີ່ຈໍາເປັນ.

ຄົນຫຼຸດລົງ ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນສ່ວນໃຫຍ່ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ສ່ວນຫຼາຍຈະໄປ ຮ້ານຂາຍຢາ ຢູ່ໃນບ້ານໄກ້ຄຽງຂອງເຂົາເຈົ້າໂດຍກົງແທນທີ່ຈະໄປໂຮງໝໍ. ບຸກຄົນຜູ້ທີ່ຫຼຸດລົງ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນແມ່ນມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະໄດ້ລໍຖ້າເປັນເວລາດົນຢູ່ໃນໂຮງໝໍ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຮັບການປົນປົວຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

ເນື່ອງຈາກການຂາດຄວາມຮູ້ ແລະ ຮູ້ຈັກວິທີການໃນການນໍາໃຊ້ພາສາມືລາວ, ບັນດາພະນັກງານ ສາທາລະນະສຸກສ່ວນຫຼາຍທີ່ສຸດບໍ່ສາມາດສື່ສານກັບພວກເຮົາ. ມີພຽງແຕ່ປະມານ 3 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງ ຄົນຫຼຸດລົງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຕ່າງໆຂອງໂຮງໝໍໄດ້ໃນໄລຍະທີ່ ຜ່ານມາ, ໄດ້ກ່າວໂດຍ ທ່ານ ບຸນເຕີມ ຈັນຕະລິວິງ, ປະທານສະມາຄົມຄົນຫຼຸດລົງ (ສຄຫ) ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ໃນຖານະເປັນອົງການຈັດຕັ້ງຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງທີ່ສົ່ງເສີມສິດທິຂອງຄົນຫຼຸດລົງ ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງ ຍາກໃນການໄດ້ຍິນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, ສະມາຄົມຄົນຫຼຸດລົງ (ສຄຫ) ໄດ້ດໍາເນີນກິດຈະກຳຕ່າງໆ, ລວມທັງການສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ພາສາມືຂອງລາວ, ສອດຄ່ອງກັບສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິ ການຂອງອົງການຂອງສະຫະປະຊາຊາດ. ອີງຕາມມາດຕາ 21 ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ມັນ ແມ່ນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນສໍາລັບສະມາຄົມຄົນຫຼຸດລົງ (ສຄຫ) ເພື່ອຕອບສະຫນອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງ ສະມາຊິກຂອງຕົນ ໃນການສ້າງຜົນປະໂຫຍດທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ການໃຫ້ບໍລິການດ້ານການປົນປົວ ທີ່ວ່ອງໄວ.

ທ່ານ ບຸນເຕີມ ຈັນຕະລິວິງ ກະຖວມແຜນການຝຶກອົບຮົມພາສາມື

ດ້ວຍສະໜັບສະໜູນ ຈາກອົງການອິດສະຕາລີ ສໍາລັບການພັດທະນາສາກົນ (AusAID), ສະຖານ ທຸດອິດສະຕາລີ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ນັກສິນລະປິນລາວ-ໄທ. ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບ ການນໍາໃຊ້ພາສາມືຂັ້ນພື້ນຖານ ໃຊ້ເວລາ 5 ວັນ ໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສາທາລະນະສຸກ ການຝຶກອົບຮົມໄດ້ຈັດຂຶ້ນໃນປີ 2011 ຢູ່ທີ່ສະມາຄົມພິການແຫ່ງຊາດລາວ (ສພຊລ). ໃນເບື້ອງ ຕົ້ນມີຜູ້ຕ່າງຫນ້າ 2 ທ່ານຈາກແຕ່ລະ ໂຮງໝໍ 9 ແຫ່ງຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຜູ້ທີ່ເປັນທ່ານໝໍ, ພະຍາບານ ແລະ ພະນັກງານດ້ານການປົນປົວອື່ນໆ, ທີ່ໄດ້ເຊັນເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມ. ການຝຶກອົບຮົມຄັ້ງນີ້ແມ່ນໄດ້ສຸມໃສ່ດ້ານທັກສະກ່ຽວກັບການຝຶກອົບຮົມການນໍາໃຊ້ພາສາມື ແລະ ວັດ ທະນະທໍາຂອງຄົນຫຼຸດລົງຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ.

ຂ້າພະເຈົ້າຍິນດີທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມທັກສະການນໍາໃຊ້ພາສາມືເພາະວ່າມັນຈະຊ່ວຍໃຫ້ ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າໃຈເຖິງວັດທະນະທໍາຂອງຄົນຫຼຸດລົງ ແລະ ໄດ້ຮຽນຮູ້ວິທີການນໍາໃຊ້ພາສາມື ຂັ້ນພື້ນຖານ. ປະຈຸບັນນີ້ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີໃນການສື່ສານກັບ ຄົນຫຼຸດລົງທຸກຄັ້ງທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າ ໄປໂຮງໝໍຂອງເພື່ອກວດເຊັກສຸຂະພາບລວມທັງການດູແລຝາກທ້ອງ ກ່ອນການຄອດລູກ, ກ່າວໂດຍ ທ່ານ ດຣ ຫັດສະນຸກອນ ພິມມະຈັກ, ທ່ານໝໍຂອງໜ່ວຍ ງານສັກຢາວັກຊີນຢູ່ໂຮງໝໍ ແມ່ ແລະ ເດັກ.

ທ່ານ ນາງ ປະກອບ ດຳລົງສິດ, ເປັນພະຍາບານ OB-GYN ຢູ່ໂຮງໝໍແມ່ ແລະ ເດັກ, ໄດ້ກ່າວວ່າ ຫຼັງຈາກຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມເພື່ອນຮ່ວມງານຄົນອື່ນໆຢູ່ໃນໂຮງໝໍ ໄດ້ເອີ້ນຂ້າພະເຈົ້າ ທຸກຄັ້ງທີ່ມີຄົນຫຸໜວກມານຳໃຊ້ບໍລິການໂຮງໝໍຂອງພວກເຮົາ, ເພາະເຂົາເຈົ້າຮູ້ວ່າຂ້າພະເຈົ້າສາມາດ ສື່ສານກັບພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້. ຂ້າພະເຈົ້າເຂົ້າໃຈດີສະພາບການຂອງຄົນເຈັບທີ່ເປັນຄົນຫຸໜວກຫຼາຍຂຶ້ນກ່ວາເມື່ອກ່ອນ. ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີທີ່ຈະແລກປ່ຽນກັບຄົນອື່ນກ່ຽວກັບຄວາມກັງວົນຂອງຫຸໜວກ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເຂົ້າເຖິງການສື່ສານທີ່ເໝາະສົມຢູ່ພາຍໃນໂຮງໝໍ. ຂ້າພະເຈົ້າຢາກ ຈະແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ຂອງຂ້າພະເຈົ້າກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ພາສາມືຂຶ້ນພື້ນຖານກັບເພື່ອນຮ່ວມງານຄົນ ອື່ນຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມ.

ການຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ພາສາມືຂຶ້ນພື້ນຖານສຳລັບພະນັກງານສາທາລະນະສຸກບໍ່ພຽງແຕ່ເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງໄດ້ຮຽນຮູ້ການນຳໃຊ້ພາສາມືຂຶ້ນພື້ນຖານ, ເພື່ອເປັນການຍົກສູງການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບ ຄວາມສຳຄັນຂອງການສື່ສານທີ່ບໍ່ມີປະຕິກິລິຍາຂອງຖ້ອຍຄຳທີ່ອອກມາຈາກປາກ.

ນອກຈາກການຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ພາສາມືຂຶ້ນພື້ນຖານແລ້ວ, ສະມາຄົມຄົນຫຸໜວກກໍຍັງໄດ້ມີຄວາມ ພະຍາຍາມເພື່ອຈະປັບປຸງບື້ມຄູ່ມືພາສາພາສາມືລາວ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຄົນພິການຫຸໜວກສະບັບທຳອິດ ທີ່ໄດ້ຈັດພິມຂຶ້ນມາໃນປີ 2011, ເພື່ອຕອບສະຫນອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນແກ່ພະນັກງານສາທາລະນະສຸກ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວ ຂ້ອງອື່ນໆເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຫຸໜວກ.

ປະຈຸບັນ, ປະມານ 15 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງຫຸໜວກ ຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິ ການດ້ານການປິ່ນປົວຢູ່ໃນໂຮງໝໍເບົາໝາຍ 9 ແຫ່ງ ຢູ່ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນຕາມທີ່ຜືນໄດ້ຮັບມາ ຈາກການຝຶກອົບຮົມ. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອັດຕາສ່ວນນີ້ສາມາດບອກໃຫ້ພວກເຮົາຮູ້ວ່າການຝຶກອົບຮົມ ການນຳໃຊ້ພາສາມືຂຶ້ນພື້ນຖານນີ້ມີປະສິດທິຜົນຄືແນວໃດ. ການຝຶກອົບຮົມດັ່ງກ່າວນີ້ຄວນຈະໄດ້ສືບຕໍ່ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍເຂົ້າໄປໃນສະຖານທີ່ຊົນນະບົດຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, ໄດ້ກ່າວໂດຍ ທ່ານ ບຸນເຕີມຈັນຕະລິວົງ.

ທ່ານໝໍ ແລະ ພະຍາບານ ດິດຕໍ່ສື່ສານກັບຄົນຫຸໜວກ

ກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ຝຶກອົບຮົມພາສາມືໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຂອງລັດຖະບານ ແລະ ພະນັກງານຂອງບັນດາສະມາຄົມ ທີ່ບໍ່ຫ້ວງຜົນກຳໄລ ຈຳນວນ 50 ທ່ານ.

ພະນັກງານສາທາລະນະສຸກ 2 ທ່ານຈາກໂຮງໝໍ 9 ແຫ່ງ ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມພາສາມື

**ແຮນມີ (HandMe) ແລະ ແຮນທ້ອກ (HandTalk):
ເຄື່ອງມືນຳໃຊ້ສະມາຣດໂຟນ ແລະ ເຄື່ອງມືການຮຽນຮູ້ອອນລາຍ**

ຂ້າພະເຈົ້າ ຕ້ອງການພັດທະນາບາງສິ່ງບາງຢ່າງທີ່ສາມາດຂ້າມຜ່ານບັນຫາຊ່ອງຫວ່າງການສື່ສານລະຫວ່າງບຸກຄົນທີ່ເປັນຄົນຫູໜວກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນ, ທ່ານ ພຸດທະກອນ ກຸນາວິງ, ນັກສຶກສາຈາກຄະນະນັກສຶກສາວິທະຍາສາດຄອມພິວເຕີຂອງ ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ ຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ກຸນາວິງບໍ່ເຄີຍຄາດຄິດວ່າລາວຈະສາມາດເອົາມີວິທີການທີ່ງ່າຍດາຍທີ່ລາວປາດຖະໜາອອກມາເພື່ອສື່ສານກັບຄົນຫູໜວກ. ຂ້າພະເຈົ້າ ຈະເປັນຜູ້ທີ່ເສຍໃຈເມື່ອເວລາທີ່ຄົນຫູໜວກມາຖາມວ່າ: ດຽວນີ້ ເວລາຈັກໂມງແລ້ວ, ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ. ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ຮູ້ຈັກວິທີການ ນຳໃຊ້ພາສາມື. ຮູບເງົາລາວເລື່ອງ ສຸດຂອບຟ້າ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບໃຫ້ແກ່ລາວ ແລະ ລາວກໍ່ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນແນວຄິດຂອງວິທີການເພື່ອຂ້າມ ຜ່ານບັນຫາຊ່ອງຫວ່າງການສື່ສານລະຫວ່າງບຸກຄົນທີ່ເປັນຄົນຫູໜວກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນ.

ກຸນາວິງ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນອອກແບບເຄື່ອງມືເພື່ອນຳໃຊ້ຢູ່ໃນໂທລະສັບສະມາຣດໂຟນ ເຂົ້າໃນບົດວິທະຍານິ ພົນຈົບຊັ້ນຮຽນຂອງລາວ. ທ່ານອິດລາວໄດ້ໄປຫາສູນການແພດພື້ນຟູໜ້າທີ່ການເພື່ອລວບລວມເກັບກຳ ອຸປະກອນຕ່າງໆ, ເຊິ່ງລາວກໍ່ໄດ້ຮັບການແນະນຳໃຫ້ກັບຄົນມາຕິດຕໍ່ກັບສະມາຄົມຄົນຫູໜວກ (ສຄ ຫ). ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງພາສາມືຢູ່ ສປປ ລາວແມ່ນຫຍັງ ມີເຕັກໂນໂລຊີອັນໃດແດ່ທີ່ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອຄົນຫູໜວກໄດ້ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ລາວ ໄດ້ຮຽນຮູ້ຫຼາຍຢ່າງຈາກການປ້ອນຂໍ້ມູນໃຫ້ຂອງພະນັກງານສະມາຄົມຄົນຫູໜວກ, ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ການທີ່ລາວໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ພາສາມືເປັນເວລາ 2 ເດືອນຈາກສະມາຄົມຄົນ ຫູໜວກ.

ກຸນາວິງ ໄດ້ພັດທະນາ ແຮນມີ (HandMe) ແລະ ໄດ້ອອກແບບເຄື່ອງມືນຳໃຊ້ຢູ່ໃນໂທລະສັບສະມາຣດໂຟນລະບົບແອນດຣອຍທີ່ເອົາວິດີໂອພາສາມືລາວມານຳສະເໜີ. ມັນກໍ່ສາມາດເຂົ້າ ເຖິງໄດ້ແມ່ນກະທັ່ງປົດການເຊື່ອມຕໍ່ກັບອິນເຕີເນັດ, ພຽງແຕ່ດາວໂຫຼດເອົາແຮນມີ (HandMe) ແລະ ເຄື່ອງມືນຳໃຊ້ຢູ່ໃນໂທລະສັບສະມາຣດໂຟນຄັ້ງດຽວ. ໃນຂະນະທີ່ເກືອບໝົດທຸກຄົນຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນມີໂທລະສັບສະມາຣດໂຟນໃຊ້, ຂ້າພະເຈົ້າຫວັງວ່າໃນອະນາຄົດໂທລະສັບສະມາຣດໂຟນລາຄາຖືກລົງ ແລະ ມີຜູ້ຊົມໃຊ້ຫຼາຍຂຶ້ນ. ເປັນທີ່ແນ່ນອນວ່າຫຼາຍໆຄົນຈະສາມາດເຂົ້າເຖິງ ແລະ ດາວໂຫລດແຮນມີ (HandMe) ແລະ ເຄື່ອງມືນຳໃຊ້ຢູ່ໃນໂທລະສັບສະມາຣດໂຟນ ກຸນາວິງ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ສ່ວນປະກອບ ແຮນມີ (HandMe) ກໍ່ຄື ແຮນທ້ອກ (HandTalk), ມີເວັບໄຊທ໌ ທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ບໍລິສັດພັດທະນາໄອທີລາວ ຈຳກັດພຽງຜູ້ດຽວທີ່ຂະຫຍາຍການນຳໃຊ້ແຮນມີ (HandMe) ໃນຫຼາຍ ວິທີທາງ. ຕາມທີ່ໄດ້ເຮັດເປັນພະນັກງານດ້ານການສະໜັບສະໜູນໄອທີຂອງບໍລິສັດພັດທະນາໄອທີ ລາວຈຳກັດພຽງຜູ້ດຽວ, ກຸນາວິງໄດ້ສຳຫຼວດແນວຄວາມຄິດດັ່ງກ່າວໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກບໍລິສັດພັດທະນາໄອທີລາວຈຳກັດພຽງຜູ້ດຽວ. ຕາມຜົນທີ່ໄດ້ຮັບທີ່ດີທາງບໍລິສັດກໍ່ໄດ້ສືບຕໍ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນໃນການການພັດທະນາເວັບໄຊທ໌ຂຶ້ນມາ, ຊຶ່ງຮຽກວ່າແຮນທ້ອກ (HandTalk) ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ຈາກອິນເຕີເນັດ ແລະ (HandMe) ສາມາດດາວໂລດຈາກອິນເຕີ ແລະ ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນ ໂທລະສັບສະມາຣດໂຟນ.

ທ່ານ ທະນິງສັກ ສຸກສະຫວັດ, ຫົວໜ້າຄະນະບໍລິຫານພະນັກງານຂອງບໍລິສັດພັດທະນາໄອທີ ລາວຈຳກັດພຽງຜູ້ດຽວ ໄດ້ກ່າວວ່າ, ເວັບໄຊທ໌ ແຮນທ້ອກ (Hand Talk) ແມ່ນໜຶ່ງໃນເຄື່ອງ ມືການສື່ສານທີ່ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຍົກສູງຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບພາສາມືສຳລັບຄົນຫູໜວກ ແລະ ສາທາລະ ນະຊົນທົ່ວໄປ. ໝາຍຄວາມວ່າເພື່ອເປັນການປຸກລະດົມ ແລະ ການປັບປຸງການສື່ສານລະຫວ່າງຄົນຫູໜວກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນ.

ທັງ ແຮນມີ (HandMe) ແລະ ແຮນທ້ອກ (HandTalk) ແມ່ນເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍຢູ່ໃນສະຖານນະການສຸກເສີນ, ເຊັ່ນ: ເວລາເກີດອຸບັດຕິເຫດ. ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານີ້ມີປະສິດທິຜົນ ໃນການ ຫຼຸດຜ່ອນຊ່ອງຫວ່າງການສື່ສານລະຫວ່າງຄົນຫູໜວກ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນ. ທັງ ໝົດທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າຕ້ອງໄດ້ເຮັດແມ່ນການເຂົ້າເຖິງວິດີໂອ ແລະ ທຸກຄົນສາມາດຮຽນຮູ້ພາສາມືໄດ້, ທ່ານ ສຸກສະຫວັດ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ທ່ານ ທະນິງສັກ ສຸກສະຫວັດ, ຜູ້ອຳນວຍການບໍລິຫານຂອງບໍລິສັດພັດທະນາໄອທີລາວຈຳກັດ

ສະມາຄົມຄົນຫູໜວກໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານວິຊາການ, ລວມທັງຄຳສັບພາສາມືຕ່າງໆ ແລະ ບັນດາການສາທິດວິດີໂອ. ພະນັກງານ ສຄຫ ໄດ້ມີການຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມເໝາະສົມຂອງວິດີໂອການສອນພາສາມື. ພວກເຮົາກຳລັງສົ່ງເສີມແຮມມີ (HandMe) ແລະ ແຮມທ້ອກ (HandTalk) ໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກຂອງພວກເຮົາທັງຫມົດ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບການສົ່ງເສີມ ໃຫ້ແກ່ສາທາລະນະຊົນທົ່ວໄປ, ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ເປັນເຄື່ອງມືສຳຄັນເພື່ອຍົກສູງການປຸກຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບ ທັດສະນະຂອງຄົນຫູໜວກໃຫ້ເປັນຮູບປະທຳ, ທ່ານ ບຸນເຕີມ ຈັນຕະລິວົງ, ປະທານສະ ມາຄົມຄົນຫູໜວກ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ທ່ານ ພູດທະກອນ ກຸນາວົງ ສິດສອນວິທີການນຳໃຊ້ ເຄື່ອງມືແຮມມີ Hand Me

ທ່ານ ນາງ ພານິຕາ ໄມພອນ, ພະນັກງານວິຊາການ ຖານຂໍ້ມູນຂອງໂຄງການ ການເຊື່ອມໂຍງລະ ຫວ່າງຜູ້ອອກແຮງງານ ແລະ ຜູ້ໃຊ້ແຮງງານທີ່ເປັນຄົນພິການ ຂອງສະມາຄົມຄົນພິການແຫ່ງຊາດລາວ (ສພຊລ), ໄດ້ນຳໃຊ້ແຮມທ້ອກ (HandTalk) ເມື່ອເວລາຕິດຕໍ່ສື່ສານກັບເພື່ອນຮ່ວມງານຢູ່ທີ່ ບ່ອນເຮັດວຽກ. ສິ່ງທີ່ດີທີ່ຂ້າພະເຈົ້າມັກຫຼາຍທີ່ສຸດກ່ຽວກັບເວັບໄຊທ໌, ກໍຄືເຊັ່ນດຽວກັນກັບເຄື່ອງມືນຳ ໃຊ້ໃນໂທລະສັບ, ເປັນສິ່ງທີ່ງ່າຍດາຍໃນການ ນຳໃຊ້ວິດີໂອທີ່ນຳສະເໜີຫຼາກຫຼາຍສະນິດຂອງຄຳສັບ ແລະ ປະໂຫຍກຕ່າງໆທີ່ ສາມາດຮຽນຮູ້ໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ. ເວັບໄຊທ໌ກໍໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າຕິດຕໍ່ສື່ສານ ກັນກັບສະມາຊິກຂອງຊຸມຊົນຄົນຫູໜວກໄດ້ດີຂຶ້ນ.

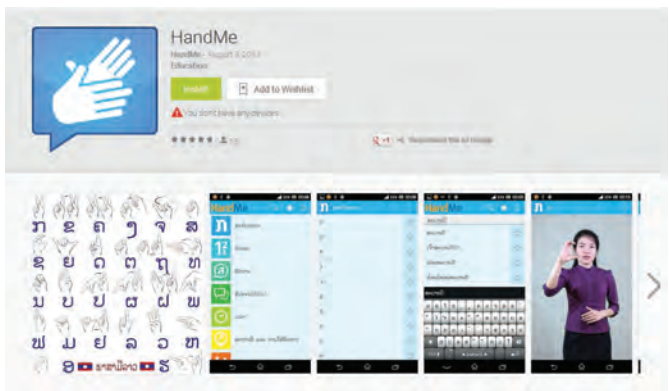
ໃນປະຈຸບັນແຮມມີ (HandMe) ໄດ້ນຳສະເໜີຄຳສັບຕ່າງໆຢູ່ 300 ຄຳສັບ, ໃນຂະນະທີ່ແຮມທ້ອກ (Hand Talk) ມີຄຳສັບຕ່າງໆຢູ່ 500 ຄຳສັບ.

ປະຈຸບັນມີປະມານຫຼາຍກວ່າ 35 ວິດີໂອໄດ້ມີ ການຖ່າຍທຳ. ການປັບປຸງຈະໄດ້ມີການດຳເນີນການຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງກ່ຽວກັບເຄື່ອງມືນຳໃຊ້ ແລະ ເວັບໄຊທ໌ ແລະ ນອກຈາກນັ້ນແຜນການໃນອະນາຄົດທີ່ຈະລວມເອົາພາສາອື່ນໆຕື່ມອີກ, ລວມທັງ ຝຣັ່ງເສດ ແລະ ພາສາອັງກິດ.

ໂດຍອີງຕາມການໃຫ້ການຂອງ ທ່ານ ກຸນາວົງ, ບາງທີອາດມີຄືຫຼາຍທີ່ສຸດຂອງທັງສອງເຕັກ ໂນໂລຊີຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້, ແຮມມີ (HandMe) ແລະ (HandTalk) ເປັນສາຍພົວພັນ ແລະ ການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ບໍລິສັດພັດທະນາໄອທີລາວຈຳກັດພຽງຜູ້ດຽວ ທີ່ ເປັນຜູ້ໃຫ້ບໍລິການວິສາຫະກິດທຸລະກິດ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສະມາຄົມຄົນຫູໜວກ ທີ່ເປັນອົງການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນຫູໜວກຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ນີ້ຄືຄວາມພະຍາຍາມຮ່ວມກັນທີ່ເປັນຮູບແບບທີ່ດີໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ສາມາດເປີດທາງສຳລັບ ການປະຕິບັດທຸລະກິດການມີ ສ່ວນຮ່ວມຂອງຄົນພິການຫຼາຍຂຶ້ນໃນອະນາຄົດຂອງພວກເຮົາ.

ກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງເວັບໄຊທ໌ນີ້ ແລະ ການບັນຈຸເອົາວິດີໂອທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ຫຼື ຄຳສັບ ພາສາມືລາວຕ່າງໆ ເອົາເຂົ້າໄປໃນເວັບໄຊທ໌ ໂດຍຕົວຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ.
- ການປັບປຸງເຄື່ອງມືນຳໃຊ້ສຳລັບລະບົບແອນດຣອຍ Android ແລະ ໂທລະສັບສະມາຣດໂຟນ.
- ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ພະນັກງານສະມາຄົມ ຄົນຫູໜວກ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງເວັບໄຊທ໌.
- ການສົ່ງເສີມການການນຳໃຊ້ ເວັບໄຊທ໌ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືໃນໂທລະສັບຢູ່ໃນຂັ້ນຊຸມຊົນ.

ແຮມມີ HandMe ສາມາດດາວໂຫຼດສຳລັບຟຣີ

ຂະບວນການພັດທະນາໂປຼແກຼມສຽງ ສໍາລັບຄົນພິການຕາບອດຢູ່ທີ່ ສປປ ລາວ

ເນື່ອງຈາກການທີ່ຂາດໂອກາດຕ່າງໆ, ຄົນພິການຕາບອດຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການປະເຊີນກັບບັນຫາ ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆໃນການພັດທະນາທ່າແຮງຂອງເຂົາເຈົ້າຢ່າງເຕັມສ່ວນດັ່ງທີ່ເປັນສະມາຊິກອັນເປັນປະ ໂຫຍດຂອງສັງຄົມ.

ການຮັບຮູ້ຄວາມຕ້ອງການຕ່າງໆຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ, ສະມາຄົມຄົນຕາບອດລາວ (ສຕບ) ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ຢ່າງເປັນທາງການໃນປີ 2007 ໂດຍມີຈຸດປະສົງ ທີ່ຈະຕອບສະໜອງໂອກາດຕ່າງໆໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ສໍາລັບ ຄົນພິການຕາບອດ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ໂດຍສອດຄ່ອງກັບວິວັດທະນາການຂອງແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບ ຄວາມເປັນພິການ, ສະມາຄົມຄົນຕາບອດລາວພະຍາຍາມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຄົນພິການຕາບອດ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃນການຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມງານທັງພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມງານຕ່າງໆຈາກສາກົນ, ລວມທັງສະມາຄົມຂອງຄົນຕາບອດປະເທດໄທ ໄດ້ (TAB).

ຢູ່ປະເທດໄທ, ສະມາຄົມຄົນພິການຕາບອດໄທມີບົດບາດທີ່ສໍາຄັນໃນການພັດທະນາໂຄງການອອກສຽງ ສໍາລັບຄົນພິການຕາບອດ ໂດຍການຮ່ວມມືກັບລັດຖະບານໄທ ໂດຍຜ່ານສູນກາງເອເລັກໂຕຣນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຄອມພິວເຕີແຫ່ງຊາດ (NECTEC). ໂຄງການພັດທະນາສຽງເປັນທີ່ຮັບຮູ້ວ່າເປັນໂຄງການ ພັດທະນາສຽງໄທທີ່ໃຫ້ບໍລິການພິການອ່ານ-ສຽງຈາກໜ້າຈໍ, ມັນເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍໃນການຄົ້ນຫາຂໍ້ ມູນຕ່າງໆຢູ່ໃນຄອມພິວເຕີສໍາລັບຜູ້ນໍາໃຊ້ທີ່ເປັນຄົນຕາບອດ. ການອ່ານສຽງຈາກໜ້າຈໍນີ້ເປັນໜຶ່ງໃນບັດດາອຸປະກອນການຊ່ວຍເຫຼືອ ບໍ່ພຽງແຕ່ຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ພິການຕາບອດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງສາມາດຊ່ວຍຜູ້ພິ ການອື່ນໆທີ່ມີຄວາມບົກຜ່ອງທາງດ້ານສາຍຕາຜູ້ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະຢາກເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ມີຢູ່ໃນອິນເຕີເນັດ ຢ່າງເຕັມສ່ວນ.

ໂຄງການພັດທະນາສຽງເປັນທີ່ນິຍົມກັນຫຼາຍໃນບັນດາຜູ້ຊົມໃຊ້ທີ່ເປັນຄົນພິການຕາບອດຢູ່ໃນປະເທດໄທ. ພວກເຮົາຫຼາຍຄົນທີ່ບໍ່ສາມາດຊື້ໂປຼແກຼມສຽງທີ່ມີລາຄາແພງທີ່ມີຢູ່ໃນອິນເຕີເນັດໄດ້, ທ່ານ ມິນທຽນ ບຸນທັນ, ອະດີດປະທານສະມາຄົມຄົນພິການຕາບອດປະເທດໄທ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ທ່ານ ດຣ ອິດສະວາຣາ ສິຣິຣຸ້ງຫຼວງ, ອາຈານສອນ ຢູ່ມະຫາວິທະຍາໄລມະຫິດິນ, ໄດ້ກ່າວວ່າ ໂດຍການຕິດຕັ້ງໂປຼແກຼມສຽງໃນໂທລະສັບມືຖືຂອງພວກເຮົາ, ພວກເຮົາສາມາດນໍາໃຊ້ອິນເຕີເນັດ ແລະ ກວດສອບ ອີເມວໄດ້. ໃນເມື່ອໂປຼແກຼມດັ່ງກ່າວໄດ້ມີການທົດສອບ, ພວກເຮົາຫຼາຍໆຄົນໄດ້ດາວໂຫຼດ ໂປຼແກຼມດັ່ງ ກ່າວສໍາລັບການນໍາໃຊ້ເປັນການສ່ວນຕົວຂອງພວກເຮົາ. ໂປຼແກຼມສຽງໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນ ຫຼາຍໆວິທີທາງ, ລວມທັງການອ່ານ ປຶ້ມ-ອີເລັກໂຕຣນິກ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຫຼາຍຢ່າງ.

ໃນປີ 2012, ລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໂດຍຜ່ານກະຊວງໄປສະນີ, ການໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການສື່ສານ ໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນພັດທະນາໂປຼແກຼມສຽງເປັນສະບັບພາສາລາວ ສໍາລັບຄົນພິການຕາບອດໂດຍ ການຮ່ວມມືກັບສູນກາງເອເລັກໂຕຣນິກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຄອມພິວເຕີແຫ່ງຊາດ (NECTEC). ຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນລິເລີ່ມ, ມັນແມ່ນໂຄງການຮ່ວມມືສາກົນໂດຍລັດຖະບານທັງສອງຝ່າຍ.

ດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກສະມາຄົມຄົນພິການຕາບອດປະເທດໄທ, ສະມາຄົມຄົນພິການ ຕາບອດ ລາວ (LAB) ໄດ້ມີການພົວພັນຢ່າງຈິງຈັງໃນຂະບວນການຂອງການພັດທະນາໂປຼແກຼມສຽງຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ສະມາຄົມຄົນພິການຕາບອດລາວ (LAB) ໄດ້ປະຕິບັດຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີຂອງສະມາ ຄົມຄົນພິການຕາບອດປະເທດໄທ, ທີ່ໄດ້ມີການພິຈາລະນາສະມາຊິກຂອງຕົນຜູ້ທີ່ບໍ່ສາມາດນໍາໃຊ້ຊອບ ແວລາຄາແພງທາງການຄ້າປະເພດດຽວກັນໄດ້.

ໂປຼແກຼມສຽງທີ່ເປັນສະບັບພາສາລາວ ແມ່ນເພື່ອສະໜັບສະໜູນຄົນພິການຕາບອດຢູ່ທີ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ ໄດ້ມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢູ່ໃນອິນເຕີເນັດຢ່າງງ່າຍດາຍ, ເພື່ອຕິດຕໍ່ສື່ສານກັບຄົນອື່ນໆໂດຍການ ນໍາໃຊ້ອີເມວລ໌, ແລະ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຂອງເຄືອຂ່າຍທາງສັງຄົມ. ມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈໍາເປັນ ຕ້ອງໄດ້ການພັດທະນາໂປຼແກຼມສຽງທີ່ເປັນສະບັບພາສາລາວ, ດັ່ງນັ້ນ ຄົນຕາບອດຫຼາຍໆຄົນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຈະໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກການ ພັດທະນາໂປຼແກຼມສຽງດັ່ງກ່າວນີ້, ທ່ານ ນາງ ກອງແກ້ວ ຕຸນາລິມ, ປະທານສະມາຄົມຄົນພິການຕາບອດລາວ (LAB) ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສະມາຄົມຄົນພິການຕາບອດລາວ (LAB) ຢູ່ໃນຂະບວນການພັດທະນາໂປຼແກຼມສຽງ ທີ່ເປັນສະບັບພາສາລາວ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ທ່ານ ນາງ ຕຸນາລິມ ໄດ້ກ່າວວ່າ, ມັນ ເປັນສິ່ງທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ກະຊວງໄປສະນີ, ການໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການສື່ສານ ແລະ ສະມາຄົມ ຄົນພິການຕາບອດລາວ (LAB) ໄດ້ຮັບການຮ່ວມມືກັນໃນການພັດທະນາເປົ້າໝາຍນັ້ນດຽວກັນ: ເພື່ອ ໃຫ້ໂອກາດແກ່ຄົນພິການຕາບອດ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານເອເລັກໂຕຣນິກຢ່າງເປັນອິດສະຫຼະ ໂດຍ ຜ່ານລະບົບຄອມພິວເຕີ ແລະ ໂທລະສັບມືຖືສະມາຄົມໂຟນຕ່າງໆ. ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພວກເຮົາ ແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນຂະບວນການພັດທະນາ ນັບຕັ້ງແຕ່ພວກເຮົາຈະເປັນຜູ້ທີ່ຊົມໃຊ້.

ຜະລິດຕະພັນໂປຼແກຼມສຽງທີ່ເປັນສະບັບພາສາລາວ ໄດ້ຄາດຫວັງວ່າ ຈະພັດທະນາໃຫ້ສໍາເລັດໃນເວລາ ອັນໄວນີ້. ໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ນີ້ ຄົນພິການຕາບອດຫຼາຍຄົນ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດເຂົ້າເຖິງ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານໂດຍການນໍາໃຊ້ໂປຼແກຼມສຽງ.

ສະມາຄົມຄົນພິການຕາບອດລາວ (LAB) ເຊື່ອໝັ້ນວ່າໂຄງການນີ້ຈະໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອພວກເຮົາແນ່ ນອນ ໃນການຕອບສະໜອງໃຫ້ພວກເຮົາໄດ້ເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໂດຍວິທີການບາງຢ່າງຊັດເຈນ ຫຼາຍຂຶ້ນ, ເຊິ່ງຈະນໍາໄປສູ່ການໃຫ້ໂອກາດຕ່າງໆຫຼາຍຂຶ້ນສໍາລັບບັນດາຜູ້ທີ່ພິການຕາບອດ. ຍົກຕົວຢ່າງ, ໂປຼແກຼມສຽງນີ້ ແມ່ນຄາດຫວັງໄວ້ວ່າຈະໄດ້ມີການຮັບຮອງ ໂດຍກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ ຈະໄດ້ນໍາໃຊ້ຢູ່ໃນບັນດາໂຮງຮຽນຕ່າງໆ, ທ່ານ ນາງ ຕຸນາລິມ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ທ່ານ ນາງ ກອງແກ້ວ ຕຸນາລິມ ແລກປ່ຽນກ່ຽວກັບ ທັດສະນະຂອງຄົນຕາບອດ

ກິດຈະກຳເພື່ອນໍາໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ພັດທະນາໂປຼແກຼມສຽງ (ໂປຼແກຼມກ່ຽວກັບສຽງ) ເປັນສະບັບພາສາລາວ.
- ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ໂປຼແກຼມສຽງທີ່ເປັນສະບັບພາສາລາວຢູ່ໃນຊຸມຊົນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໂຮງຮຽນຄົນຕາບອດ.

ສະໜັບສະໜູນການໂຄສະນາ ໂດຍສະມາຄົມຄົນຕາບອດລາວ

ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບບັນດາການບໍລິການສາທາລະນະ ຢູ່ໃນໜູ່ບ້ານຊົນນະບົດຕ່າງໆ ຢູ່ທີ່ ສປປ ລາວ

ໜຶ່ງໃນບັນດາຜົນສໍາເລັດທີ່ສັງເກດເຫັນໄດ້ໂດຍອົງການສາກົນເພື່ອຄົ້ນພົບການ ປະຈໍາ ສປປ ລາວ ເປັນ ໂຄງການໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມຍິນຍົງ ກໍ່ຄືໂຄງການພື້ນຟູຄົນພິການຂັ້ນພື້ນຖານຊຸມຊົນ (CBR) ໃນການຮ່ວມມື ກັບສູນພື້ນຟູຄົນພິການແຫ່ງຊາດ (NRC) ຢູ່ໃນ 4 ບ້ານ ເປົ້າໝາຍ, ຢູ່ທີ່ແຂວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ.

ທ່ານ ບຸນເປີ, ທີ່ອາໄສຢູ່ໃນບ້ານນ້ອຍ, ໄດ້ກ່າວວ່າ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງຫຼາຍໆ ຄົນໄດ້ຮຽນຮູ້ວິທີການດູແລ ເດັກນ້ອຍພິການຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ໄດ້ນໍາໃຊ້ ບົດຮຽນທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮຽນຮູ້ມາຈາກໂຄງການພື້ນຟູ ຄົນພິການ ຂັ້ນພື້ນຖານຊຸມຊົນ (CBR).

ທ່ານ ບຸນເປີ ທີ່ດໍາລົງຊີວິດຢູ່ບ້ານນ້ອຍ

ເມື່ອເວລາທີ່ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງຂອງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມ ກ່ຽວ ກັບການພື້ນຟູຄົນພິການຂັ້ນ ພື້ນຖານຊຸມຊົນ (CBR), ພວກເຂົາເຈົ້າ ໄດ້ຮັບຮູ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃໝ່ໆຫຼາຍຢ່າງ ແລະ ໄດ້ມີຄວາມຮູ້ຫຼາຍ ຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ນໍາເອົາຄວາມຮູ້ດັ່ງກ່າວນັ້ນໄປນໍາໃຊ້ເຂົ້າໄປໃນການດໍາລົງຊີວິດຂອງຂ້າ ພະເຈົ້າ. ຫຼັງຈາກ ນັ້ນ, ຂ້າພະເຈົ້າກໍ່ສາມາດບໍລິການຕົນເອງໃນການຍ່າງໄປ ເຂົ້າໂຮງຮຽນດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກໝູ່ ເພື່ອນຢູ່ໃນບ້ານດຽວກັນ, ທ່ານ ນາງ ນູ ເຮີ, ຜູ້ຍິງພິການຢູ່ບ້ານໂພນຄໍາເຫນືອ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ບັນດາບ້ານເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຢ່າງສືບຕໍ່ສໍາເລັດຈາກໂຄງການພື້ນຟູຄົນພິການຂັ້ນພື້ນຖານ ຊຸມຊົນ (CBR). ເປັນເລື່ອງທີ່ມີຄວາມເປັນຈິງ, ທີ່ຄົນພິການ, ສະມາຊິກຄອບຄົວຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ແລະ ຊາວບ້ານຈາກບ້ານອື່ນໄດ້ຮັບໂອກາດຢ່າງ ຫຼວງຫຼາຍໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ວຍການສະໜັບສະໜູນຈາກອໍານາດການປົກຄອງຖິ່ນຢູ່ໃນຂັ້ນບ້ານ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຢູ່ໃນລະດັບຂັ້ນແຂວງ.

ຕົວຢ່າງ, ນາຍບ້ານໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ ໂທລະໂຄ່ງປະຈໍາບ້ານເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານສາທາລະນະ, ທີ່ ເຮັດໃຫ້ໝົດທຸກຄົນຢູ່ພາຍໃນ ບ້ານດຽວກັນສາມາດໄດ້ຮັບການແຈ້ງໃຫ້ຊາບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆ. ໃນຊົນນະບົດວິທີການກະຈາຍຂໍ້ມູນຂ່າວສານແບບນີ້ແມ່ນມີປະ ສິດທິຜົນຫຼາຍ, ທີ່ໄດ້ມີການພິຈາລະນາ ຄວາມຈິງທີ່ວ່າ ມີປະຊາຊົນຈໍານວນຫຼາຍທີ່ມີໂອກາດຈໍາກັດທາງດ້ານການສຶກສາ ຫຼື ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນ ການອ່ານ ແລະ ການຂຽນພາສາລາວ. ໂດຍໄດ້ຮັບການປະກາດສາທາລະນະທີ່ປະຊາຊົນຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ສາມາ ດໄດ້ຮັບການແຈ້ງການວ່າມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕ່າງໆສິ່ງໃດແດ່ທີ່ຢູ່ມີຢູ່ອ້ອມຕົວຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ຢູ່ໃນ ເວລາດຽວກັນອໍານາດການປົກຄອງເມືອງ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງຂັ້ນແຂວງຢູ່ແຂວງວຽງຈັນກໍ່ໄດ້ຊຸກ ຍູ່ໃຫ້ນາຍບ້ານໃນແຕ່ລະ ບ້ານເພື່ອສືບຕໍ່ກິດຈະກຳການຂອງໂຄງການພື້ນຟູຄົນພິການຂັ້ນພື້ນຖານຊຸມຊົນ (CBR) ໂດຍການຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການເຊິ່ງໄດ້ ມາດ້ວຍຄວາມພະຍາຍາມໃນການກໍ່ສ້າງຮາກຖານ ດັ່ງກ່າວ. ນີ້ແມ່ນໜຶ່ງໃນລັກສະນະທີ່ສໍາຄັນຢູ່ໃນ ສປປລາວ ຈາກທັດສະນະແນວຄວາມຄິດຂອງຄວາມ ຍິນຍົງ.

ທ່ານ ສີສະເໝີ ອິນທະວົງສາ, ຫົວໜ້າໂຄງການອາວຸດໂສ ສໍາລັບໂຄງການສະໜັບສະໜູນສ້າງຄວາມ ເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດ ຕັ້ງຂອງຄົນພິການ ປະຈໍາອົງການສາກົນ ເພື່ອຄົ້ນພົບການ. ໄດ້ກ່າວວ່າ, ການ ສື່ສານດ້ວຍຖ້ອຍຄໍາປາກເປົ່າໂດຍຜ່ານອຸປະກອນການການນໍາໃຊ້ ສຽງເຊັ່ນ: ຜ່ານລະບົບໂທລະໂຄ່ງບ້ານ ແມ່ນໄດ້ຖືກນໍາໃຊ້ໃນການຮັບປະ ກັນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານສາ ທາລະນະລະຫວ່າງບັນດາຊາວບ້ານ. ໃນເວລາດຽວກັນ, ການຢ້ຽມຢາມ ເຮືອນຕໍ່ເຮືອນກໍ່ເປັນລະບົບ ການສື່ສານຕົວຂອງບຸກຄົນທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນສໍາລັບຄົນທີ່ມີຄວາມພິການທາງດ້ານ ສາຍຕາ, ຄົນຫູໜວກ ແລະ ບຸກຄົນຜູ້ທີ່ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການໄດ້ຍິນ ແລະ ລວມທັງຄົນພິການ ທາງສະໝອງ ແລະ ພິການທາງສະຕິປັນຍາ. ວິທີ ການການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ກະດານ ຂ່າວສານຢູ່ໃນ ພື້ນທີ່ສາທາລະນະກໍ່ເປັນປະໂຫຍດຕິເຊັ່ນດຽວກັນ.

ທ່ານ ສີສະເໝີ ອິນທະວົງສາ ຢູ່ຫ້ອງການ ອົງການສາກົນເພື່ອຄົ້ນພົບການ ປະຈໍາ ສປປ ລາວ

ຕາມຜົນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກບັນດາໂອກາດຕ່າງໆທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານສໍາລັບຄົນພິການ ແລະ ສະມາຊິກຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ, ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ໃນບ້ານດຽວກັນໃນປະຈຸບັນມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນທາງ ບວກຂອງຄວາມເປັນພິການ.

ຄົນພິການບໍ່ໄດ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຈິງຈັງໃນກິດຈະກຳວັດທະນະທຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ງານບຸນປະເພນີອື່ນໆ ແລະ ງານແຕ່ງງານ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ. ເພາະສະນັ້ນ, ພວກເຮົາຈຶ່ງໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນເຊີນເອົາຄົນພິການ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ ທົ່ວໄປຂອງບ້ານ. ໃນຂະນະທີ່ພວກເຂົາ ເຈົ້າໄດ້ເຂົ້າ ຮ່ວມໃນການສົນທະນາຕ່າງໆ, ຂະບວນການດັ່ງກ່າວນີ້ທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຮົາເຂົ້າ ໃຈສະຖານະການຂອງ ເຂົາເຈົ້າດີຂຶ້ນ, ທ່ານ ຄຳແກ້ວ ຄຳສາວົງ, ເລຂາພັກບ້ານ ຢູ່ໃນບ້ານໂພນຄຳເໝືອນໄດ້ກ່າວວ່າ.

ກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງໂຄງການຟື້ນຟູຄົນພິການຂັ້ນພື້ນຖານຊຸມຊົນ (CBR) ໃນບັນດາບ້ານຕ່າງໆ ແມ່ນ ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈົນ ເຖິງປະຈຸບັນທີ່ກາຍມາເປັນສ່ວນຫນຶ່ງຂອງກິດຈະກຳຂອງຊາວບ້ານປົກກະຕິ. ອຳນາດການປົກຄອງຖິ່ນ ສືບຕໍ່ຈັດກອງປະຊຸມຕ່າງໆ ປະຈຳເດືອນ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນ ໃນໜຶ່ງບ້ານໄດ້ມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການບໍລິການສາທາລະນະຕ່າງໆ.

ປັດໄຈທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດກໍ່ຄືການສ້າງຕັ້ງເຄືອຂ່າຍທ້ອງຖິ່ນໃນບັນດາແຂວງ, ບັນດາເມືອງ ແລະ ອຳນາດ ການປົກຄອງ ເຂດ/ບ້ານ ແລະ ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າອື່ນໆຢູ່ໃນຊຸມຊົນ ເພື່ອການສະໜອງໂອກາດຕ່າງໆ ໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບການບໍລິການສາທາ ລະນະອື່ນໆ. ໂຄງການຟື້ນຟູຄົນພິການຂັ້ນພື້ນ ຖານຊຸມຊົນ (CBR) ໄດ້ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສ້າງຕັ້ງ ວິທີການກົນໄກທີ່ເໝາະສົມ ໃນການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານສາທາລະນະກັບປະຊາຊົນ ຢູ່ພາຍໃນ ບ້ານ, ລວມທັງຄົນພິການ ແລະ ສະມາຊິກຄອບຄົວຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ອີກປະການ ຫນຶ່ງຈາກໂຄງການ CBR ກໍ່ຄືການມີການສ່ວນຮ່ວມຂອງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນເຂົ້າໃນຂະບວນ ການຂອງການວາງແຜນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາວຽກງານຂອງໂຄງ ການ, ເພື່ອສືບຕໍ່ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການສ້າງຄວາມເຂັ້ມ ແຂງທີ່ສາມາດເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສຳນິຊຳນານ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມພິການ ແລະ ການພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ວິທີ ການປະຕິບັດດັ່ງກ່າວສໍາລັບປະຊາຊົນຜູ້ທີ່ຢາກຈະມີການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢູ່ພາຍໃນບ້ານຂອງ ພວກ ເຂົາເຈົ້າເອງ, ທ່ານ ອິນທະວົງສາ ໄດ້ກ່າວວ່າ.

ກິດຈະກຳເພື່ອນຳໄປສູ່ການປ່ຽນແປງ ໂດຍອີງຕາມການປະຕິບັດທີ່ດີ:

- ພັດທະນາບື້ມຄູ່ມືຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບແຫຼ່ງການບໍລິການທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆ.
- ຈັດຕັ້ງການຝຶກອົບຮົມ ສໍາລັບອຳນາດການປົກຄອງບ້ານຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍອີງໃສ່ການປະຕິບັດທີ່ດີ.
- ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ບື້ມຄູ່ມືຂໍ້ມູນຂ່າວສານລະຫວ່າງອາສາສະໝັກບ້ານ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງ ຕ່າງໆ.

ການບໍລິການສາທາລະນະໂດຍອຳນາດການປົກຄອງບ້ານ

VII. ສະຫຼຸບ

ໂດຍຜ່ານຂະບວນການ ເຮັດໃຫ້ປະກົດຜົນເປັນຈິງ, ມັນເປັນໄປໄດ້ທີ່ກຳນົດກໍລະນີສຶກສາການປະຕິບັດທີ່ດີຢູ່ ກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ ກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງຄົນພິການ. ໃນແຕ່ລະກໍລະນີສຶກສາການປະຕິບັດທີ່ດີໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມ ຕ້ອງການໃນການຮ່ວມມືຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນສັງຄົມ, ລັດຖະບານ ແລະ ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ເພື່ອຮ່ວມມືກັນນຳເອົາ ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງກ່ຽວກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຄົນພິການ.

ການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ໄດ້ນຳສະເໜີບໍ່ພຽງແຕ່ເປັນຫຼັກຖານອ້າງອີງໃຫ້ອົງການຄົນພິການເທົ່ານັ້ນ ມັນຍັງເປັນວຽກງານທີ່ສະໜັບສະໜູນ ໃຫ້ແກ່ອົງການຄົນພິການ. ການປະຕິບັດທີ່ດີໄດ້ຜັກດັນໃຫ້ມີກິດຈະກຳທີ່ເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ເລີ່ມຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນກຸ່ມພາ, ປີ 2014 ຢູ່ ກຳປູເຈຍ ແລະ ສປປ ລາວ. ທ່າແຮງຈາກການແລກປ່ຽນບົດຮຽນໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ມີໂອກາດ ໃນຮຽນຮູ້ຈາກປະສົບການຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ໂດຍການສັງລວມເອົາບັນດາປະສົບການເຫຼົ່ານັ້ນຈາກປະຊຸມຮ່ວມໃນລະດັບພາກພື້ນທີ່ ຈັດຂຶ້ນຢູ່ທີ່ ພະນົມເປັນ ໃນວັນທີ 21-23 ມັງກອນ, ປີ 2014.

ກໍລະນີສຶກສາການປະຕິບັດທີ່ດີຂອງແຕ່ລະປະເທດສາມາດນຳໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ໃນປະເທດ ແລະ ພາກພື້ນ.

ບາງຄຳແນະນຳທີ່ສາມາດນຳມາໃຊ້ໄດ້ຄື:

- ຄວາມສຳຄັນໃນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆທາງດ້ານທິດສະດີ ແລະ ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ຂອງການ ປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ໃຫ້ຊື່ວ່າ ຜູ້ຕັດສິນໃຈ, ຜູ້ໃຫ້ບໍລິການ ແລະ ຜູ້ນຳໃຊ້, ແລະ ການໃຊ້ເວລາໃນການສ້າງສາຍພົວພັນລະຫວ່າງຜູ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ.

ຄວາມພ້ອມ ແລະ ຄວາມເຕັມໃຈເປັນກຸນແຈແຫ່ງຄວາມສຳເລັດ;

- ຄວາມສຳຄັນໃນການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຄົນພິການໃນການອອກແບບ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ;

- ຖ້າການປະຕິບັດທີ່ດີພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ສິ່ງສຳຄັນໃຫ້ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ນຳພາໃຫ້ແກ່ ຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອຄວາມເປັນເຈົ້າການ ແລະ ຄວາມຍິນຍົງຂອງກິດຈະກຳ;

- ຄວາມສຳຄັນໃນການກວດສອບການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຖ້າມັນມີການນຳໃຊ້ຄວາມແຕກຕ່າງຈາກເນື້ອໃນຕົວຈິງ; ແລະ

- ຄວນຈຳໄວ້ວ່າການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງຄົນພິການອາດຈະຕ້ອງມີການປັບຕົວຂອງການວິຊາການ ແຕ່ສ່ວນຫຼາຍເປັນການປັບ ຕົວທາງດ້ານທັດສະນາຄະດີ.

VIII. ບັນດາຄູ່ຮ່ວມງານໂຄງການ

ກອງເລຂາ ຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຄົນພິການ ແລະ ຜູ້ອາຍຸສູງ, ສປປ ລາວ

ຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄົນພິການ (NCDP) ສ້າງຕັ້ງພາຍໃຕ້ດຳລັດຂອງນາຍົກລັດມູນຕີ ໃນປີ 1995, ເປັນໜ່ວຍງານໃນລະດັບສູງທີ່ມີໜ້າທີ່ປະສານງານກັບໜ່ວຍງານຄົນພິການທົ່ວປະເທດ. ຕາມໂດຍການເຊັນສັນຍາສະຕາບັນຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ, ຕາມດຳລັດເລກທີ 61/ນຍ ເພື່ອເຊື່ອມສ້າງບົດບາດຂອງຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄົນພິການ. ມາດຕາ 2 ຂອງດຳລັດໄດ້ກຳນົດໃຫ້ (NCDP) ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຕົວແທນຂອງລັດຖະບານ ໃນການຊ່ວຍ ຮອງນາຍົກລັດຖະມູນຕີໃນການປະສານກັບບັນດາກະຊວງ, ພະແນກການ ແລະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ໃນທ້ອງຖິ່ນໃນການປົກປ້ອງ, ດູແລຮັກສາ, ພື້ນຟູ, ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ພັດທະນາຄົນພິການໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. NCDP ມີຕົວແທນຢູ່ໃນຂັ້ນແຂວງ ແລະ ຂັ້ນເມືອງ, ແຕ່ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຕົວແທນເຫຼົ່ານັ້ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ປະຕິບັດຕາມພາລະບົດບາດເທົ່າທີ່ຄວນ. NCDP ເປັນຫ້ອງການນຶ່ງຊຶ່ງຢູ່ພາຍໃຕ້ຂອງກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ. ອີງຕາມດຳລັດເລກທີ 232/ນຍໃນເດືອນ ພຶດສະພາ 2013 ຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄົນພິການ (NCDP) ໄດ້ປ່ຽນຊື່ມາເປັນ ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄົນ ແລະ ຜູ້ອາຍຸສູງ (NCDE).

ສະມາຄົມຄົນພິການແຫ່ງຊາດລາວ (ສພຊລ)

ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 2001, ສະມາຄົມຄົນພິການແຫ່ງຊາດລາວ (ສພຊລ) ເປັນອົງ ການຈັດຕັ້ງພື້ນຖານຂອງສະມາຊິກຄົນພິການເພື່ອສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານສິດທິ ຂອງຄົນພິການ ແລະ ການສະໜອງການບໍລິການໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກໂດຍອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ສພຊລໄດ້ມີການຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນທາງການ ວ່າເປັນສະມາຄົມທີ່ບໍ່ຫ້ວງຜົນກຳໄລຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ. ສພຊລ ມີສະມາຊິກ ຫຼາຍກວ່າ 16,000 ຄົນຈາກທົ່ວປະເທດ, ທີ່ກຳລັງຊອກຫາເພື່ອການເປັນຕົວແທນທາງດ້ານຜົນປະໂຫຍດຂອງຄົນພິການທັງໝົດພາຍໃນ ສ.ປ.ປ. ລາວ, ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງສະພາບການເປັນສະມາ ຊິກຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ສພຊລ ເຮັດວຽກຢູ່ໃນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບແຂວງເປັນສ່ວນໃຫຍ່. ຫ້ອງການໃຫຍ່ແມ່ນມີທີ່ຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສພຊລ ເຮັດວຽກໃນການຮ່ວມມືກັບຫຼາຍອົງ ການຈັດຕັ້ງ.

ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການປະເທດກຳປູເຈຍ

ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການປະເທດກຳປູເຈຍ (CDPO) ແມ່ນນຶ່ງອົງການ ທີ່ເປັນການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄົນພິການກຳປູເຈຍທີ່ໄດ້ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນເດືອນ ກັນຍາ ປີ 1994 ທີ່ມີວິໄສທັດຄື ຄົນພິການໄດ້ມີສິດທິການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງ ເທົ່າທຽມກັນຢູ່ໃນສັງຄົມ. ພາລະກິດຂອງຕົນແມ່ນເພື່ອພັດທະນາເຄືອຂ່າຍອົງການຈັດຕັ້ງຂອງຄົນພິການ (DPOs) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ, ປົກປ້ອງ, ບໍລິການ ແລະ ສົ່ງເສີມສິດທິຂອງ ຄົນພິການ, ຜົນສໍາເລັດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະນໍາມາສູ່ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຄວາມສະເໝີພາບຢ່າງເຕັມສ່ວນຂອງຄົນພິການຢູ່ໃນສັງຄົມ.

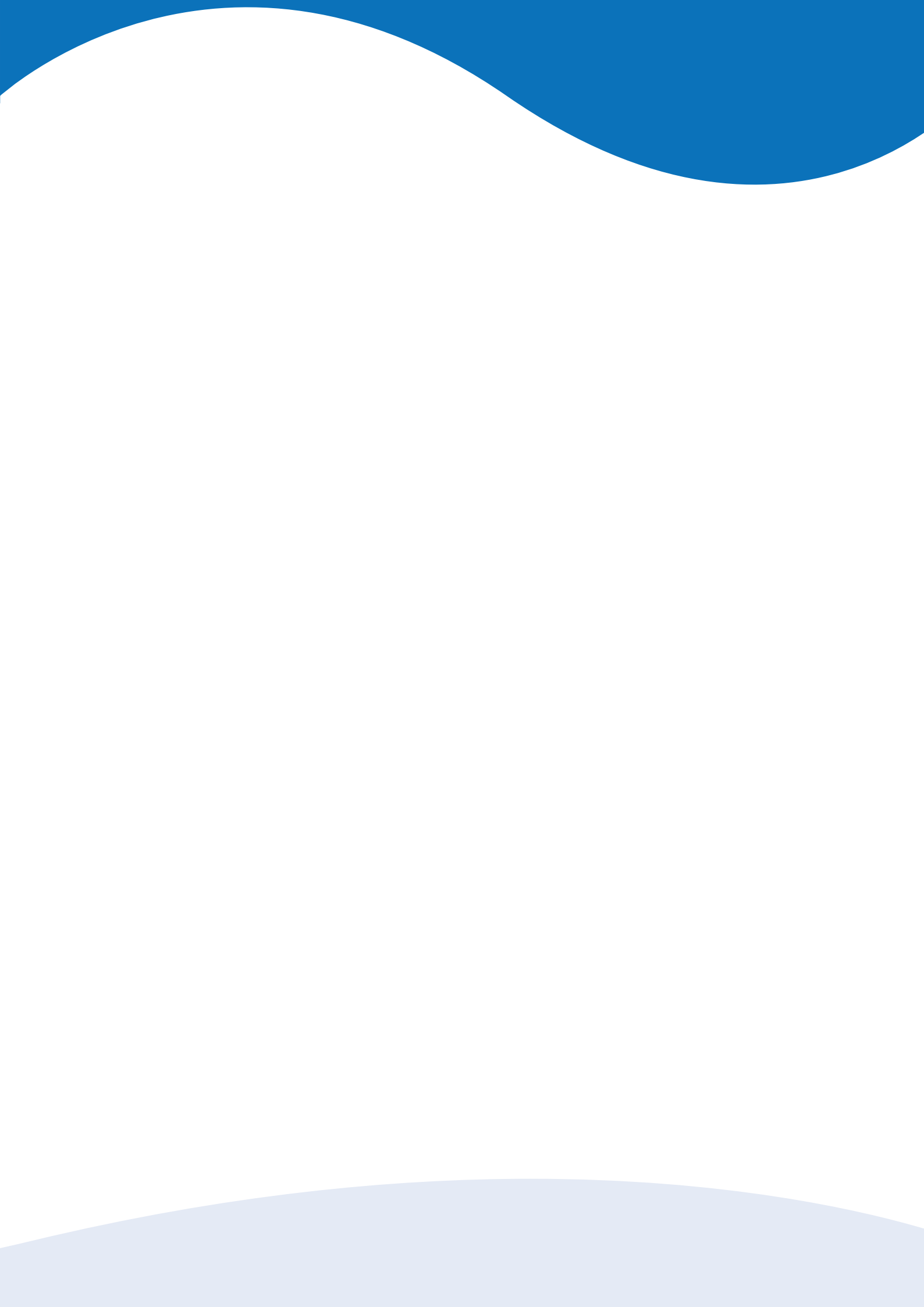

ສູນພັດທະນາຄົນພິການ ເອເຊຍ-ປາຊີຟິກ (APCD)

ສູນພັດທະນາຄົນພິການ ເອເຊຍ-ປາຊີຟິກ (APCD) ເປັນສູນກາງພາກພື້ນກ່ຽວກັບຄວາມພິການ ແລະ ການພັດທະນາ. APCD ໄດ້ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢູ່ ບາງກອກ, ປະເທດໄທ ທີ່ເປັນມໍລະດົກ ທິດ ສະວັດຂອງອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ ຂອງຄົນພິການ 1993-2002 ໂດຍໄດ້ມີການ ຮ່ວມມືລະຫວ່າງ ກະຊວງການພັດທະນາສັງຄົມ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງມະນຸດ, ລັດຖະບານຂອງລາດຊະອະນາຈັກໄທ ແລະ ອົງການຮ່ວມມືສາກົນປະເທດຍີ່ປຸ່ນ (JICA), ລັດຖະບານຂອງປະເທດຍີ່ປຸ່ນ.

ໃນຄວາມຮ່ວມມືກັບຫຼາຍກວ່າ 30 ປະເທດຢູ່ໃນພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ, APCD ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ ບໍລິຫານໂດຍມູນນິທິ APCD ພາຍໃຕ້ການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ການອຸປະຖໍາຂອງຜູ້ທີ່ມີຕໍາແໜ່ງສູງ ສຸດຂອງ ລາຊິນີມະຫາຈັກກະຣິນ ສິຣິນທອນ (Princess Maha Chakri Sirindhorn).

ຄະນະກຳມາທິການດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງສະຫະປະຊາຊາດ ສໍາລັບອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ (ESCAP) ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ APCD ເປັນສູນກາງພາກພື້ນກ່ຽວກັບຄວາມພິການ ແລະ ການພັດທະນາໂດຍຜ່ານແຜນຍຸດທະສາດອິນຊອນ (Incheon) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ສິດທິປະກົດຜົນເປັນຈິງ, 2013-2022

**HANDICAP
INTERNATIONAL**

ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການ ປະຈຳຢູ່ ສປປ ລາວ

ຖະໜົນ ຮ່ອງແກ 1/51, ບ້ານ ສີສັງວອນ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ

ໂທລະສັບ: 21412110-856+ / ແຟັກ: 242 416 21-856+ / ອີເມລ: hilaos@handicap-international-laos.org

ເວັບໄຊທ: www.handicap-international.org

ອົງການສາກົນເພື່ອຄົນພິການ ປະຈຳຢູ່ ເທດກຳປູເຈຍ

9#ເອບີ, ຖະໜົນ 446, ສັງກັດ ທຸລ ໂທມປຸງ 1, ຄານ ຈຳກາ ມູນ,

ພະນົມເປັນ, ລາດຊະອະນາຈັກກຳປູເຈຍ

ໂທລະສັບ: 23212897-855+ / ອີເມລ: handicap-international@infonie.fr

ເວັບໄຊທ: www.handicap-international.org

ສຳນັກງານປະຊາທິປະໄຕ ສິດທິມະນຸດ ແລະ ແຮງງານ
ແຫ່ງລັດຖະບານອາເມຣິກາ